

развѣля (нещо): **rez ~á zbraň** рѣждѣта развѣжда оръжието **3. третол. -á** (koho, co) мѣчи, терзѣе, ядѣ, трѳови, гризѣ (някого, нецо): **~á ji závist** ядѣ я, мѣчи я завѣст; **~á ho špatné svědomí** гризѣ го, мѣчи го гўзната, нечѣстата сѣвест; **zármutek ~á život** скрѣбѣта трѳови живѳота **sžír[at se, -ám se** нескв. (čít) терзѣя се, мѣча се, трѳова се (от нецо): **~at se touhou** изгѣрям от копнѣж; **~at se závistí** изгѣрям от завѣст **sžíravě nar. 1.** развѣждащо **2.** мѣчѣтелно **3.** язвѣтелно, хапливо **sžíravost, -i ж.** **1.** развѣждане **2.** терзѣние, мѣчѣние

sžírav|ý, -á, -é 1. развѣждащ (за вещество) **2.** мѣчѣтелен, терзѣещ, изгѣрящ (за болка, чувство и под.) **3.** язвѣтелен, хаплив: **~á kritika** язвѣтелна критика; **~á ironie** хаплива ирония **sžít se, sžiji se/разг. sžiju se** св. (s kým, s čím) свѣкна да живѣя (с някого, с нецо): **kolektiv se sžil** колективѣт се срабѳоти **sžít|ý, -á, -é** (s kým, s čím) който се е сживѣл, свѣкнал е, слял се е с някого, с нецо **sžív[at se, -ám se** нескв. (s kým, s čím) свѣквам да живѣя (с някого, с нецо); сживѣвам се (с някого, с нецо)

Š

š, Š **1.** чешикийт сѣгласен звук [š] и буквата š, която го обозначава **2.** [eš] и eš нескл. ср. название на сѣгласния звук [š] и на буквата **š: vyslovit š** произнесѣ š; **napsat malé š, velké Š** напиша мѣлко š, глѣвно Š

šábes, -u м. църк. сабѣт (сѣбота като почивен ден у евреите)

šablon|a, -y ж. **1.** шаблѳн, шѣмпа: **pracovat podle ~y** работѣ по шаблѳн; **malířské ~y** бояджийски шаблѳни **2. прен.** шаблѳн, маниѣрност: **román podle konvenční ~y** шаблѳнно написан ромѣн

šablonovitě nar. шаблѳнно: **nelze to řešit ~** товѣ не мѳже да се рѣшава шаблѳнно, по шаблѳнен нѣчин; **~ romantická póza** шаблѳнно романтѣчна пѳза

šablonovit|ý, -á, -é шаблѳнен, стереотѣпен: **~é fráze** шаблѳнни фрѣзи; **~á charakteristika** стереотѣпна характеристика

šac|ovat, -uji/разг. -uju нескв. (koho, co) разг. пребѣрквам, обискирам (някого, нецо): **~ovat muže, nemají-li zbraň** проверявам мѣжете за оръжие; **začal se ~ovat po kapsách** тѳй запѳчна да си пребѣрква джѳобѳвете

šafář, -e м. истор. иконѳм, управѣтел

šafrán, -u м. **1.** бот. минзухѣр, шафрѣн (Crocus sativus) **šafř (s něčím) jako se ~em** грижлѣиво пѣзя, пѣстѣ, икономѣсвам (нѣщо)

šáh вж. šach

šahat, šáhnout вж. sahat, sáhnout

šach I, šáh, -a м. шах (персийски владѣтел)

šach II, -u м. **1.** и мн. šach|y, -ů шах, шѣхмѣт: **hrát ~y** играя шѣх; **mistrovství v ~u** първенствѳ по шѣх **2. само мн. šach|y, -ů** шах (комплѣкт за игра): **kapesní ~y** джѳобен шѣх **3. са-**

мо ед. шах (ход в играта): **dát ~** дѣм, обявѣ шѣх♦ **dávkou** шѣх♦

(положѣние на) шѣх

šachist|a, -y м. шахмѣтист

šachistick|ý, -á, -é шѣхмѣтен: **~ý kroužek** шѣхмѣтен кръжѳк

šachistk|a, -y ж. шахмѣтистка

šach|ovat I, -uji/разг. -uju нескв. (koho, co) дѣвам, обявѣвам (на някого) шѣх: **~ující figura** фѣгура, която дѣва шѣх; **~ovat nepřátelské přístavy** прен. публ. блокирам врѣжески приствѣнища

šach|ovat II, -uji/разг. -uju нескв. (co) стрѳит. облицѳвам с дѣрвѳ (нецо): **~ovat stěny** слѣгам лампѣрия по стѣните

šachovnic|e, -e ж. шѣхмѣтна дѣска: **skládací ~e** сгѣвѣема шѣхмѣтна дѣска; **obratný tah na politické ~i** прен. лѳвѣк ход на политѣческата арѣна

šachov|ý, -á, -é шѣхмѣтен: **~é figurky** шѣхмѣтни фѣгури; **~á úloha** шѣхмѣтна задѣча; **~á olympiáda** олимпѣада по шѣхмѣт, по шѣх

šacht|a, -y ж. **1.** шѣхта, яма: **hloubit ~u** копѣя, изкопѣвам шѣхта; **sestoupit do ~y** спўсна се в шѣхта **2.** рўдник, шѣхта, мѣна: **pracovat v ~ě** работѣ в рўдник, в шѣхта, в мѣна; **střídání směn na ~ách** редўване на смѣните в рўдник, в мѣна **3. снец.** шѣхта: **osvětlovací ~a** стрѳит. осветѣтелна шѣхта; **větrací ~a** стрѳит. вѣнтилѣционна шѣхта; **~a vysoké pece** метал. шѣхта на висѳка, на дѳменна пѣщ **4.** мѣсов грѳб, брѣтска мѳгила: **těla padlých, pohřbena v ~ě** телѣ на загѣнали, погрѣбани в брѣтска мѳгила

експр. нѣмам/ѣмам предствѣа, понѣтие, хабѣр за нѣщо

šakal, -a м. зоол. чакъл (Canis aureus)
šakal|í, -í, -í който се отнася до чакъл: **~í zavytí** вoй на чакъли, на чакъл
šál|a, -у ж., **šál**, -u м. шал, шарф
Šalamoun, **šalamoun**, **šalamounsky**, **šalamounský** вжс. **Šalomoun**, **šalomoun**, **šalomounsky**, **šalomounský**
šál|ek, -ku м. чаша (обикн. порцеланова, за кафе, за чай и под.)
šálk|a, -у ж. умал. шълче
šalmaj, -e ж. свърка, пищялка
šalomoun, **šalamoun**, -a м. 1. **Šalomoun**, **Šalamoun** дър като Соломон 2. *експр.* мъдрец, хитрец
šalomounsky, **šalamounsky** нар. *експр.* хитро, уклончиво, по соломоновски
šalomounsk|ý, **šalamounsk|ý**, -á, -é соломоновски, мъдър: **~é řešení** соломоново решение; **~á odpověď** уклончив, соломоновски отговор
šalován|í, -í *ср.* дървена облицовка, ламперия; кофраж: **dřevěné ~í pro betonáž** кофраж; **stěna opatřená ~ím** стена с ламперия
šálov|ý, -á, -é в съчет. **~ý límec** шъл-якъл
šalupa, -у ж. 1. морска лодка с по-големи размери, ладия: **rybářská ~a** рибарска лодка; **záchranná ~a** спасителна лодка 2. лодка за осъществяване на връзка между кораба и брега
šalvěj, -e ж. бот. градински чай; сълвия, какула (Salvia officinalis)
šaman, -a м. шаман
šamot, -u м. спец. шамот (огнеупорен материал)
šamot|ovat, -uji/разг. -uju неск. облицовам с шамот; с огнеупорен материал или с шамотови тухли
šamotov|ý, -á, -é шамотов, огнеупорен: **~á dlaždice** огнеупорна, шамотова плочка; **~é cihly** огнеупорни тухли; **~á vyzdívka** огнеупорна, шамотова облицовка
šampaňsk|é, -ého *ср.* шампанско (вино): **perlivé ~é** пенливо вино; **pohár ~ého** чаша шампанско
šampaňsk|ý, -á, -é шампански: **~é víno** шампанско вино
šampion [-on/-ón], -a м. спорт. шампион
šampionát, -u м. спорт. шампионат, първенство
šampionk|a [-on/-ón], -у ж. спорт. шампионка
šampon, -u м. шампоан: **tekutý ~** течен шампоан; **práškový ~** шампоан на прах
šampus, -u м. разг. *експр.* шампанско (вино)
šanc|e, -e ж. разг. шанс, изгледи: **mít ~í** ймам шанс, случай, перспективи, изгледи; **zahozená ~e** пропуснат шанс, пропуснат удобен случай; **mít ~e na úspěch** ймам изгледи за успех
šanon, -u м. рядко класьор (панка)
šan|ovat, -uji/разг. -uju неск. (koho, co) *остар. експр.* отнасям се грижливо, внимателно (към

някого, към нещо), щадя (някого, нещо): **~ovat nemocného** грижа се за болен; **ne~uj ho** не го щадя
šan|ovat se, -uji se/разг. -uju se неск. *остар. експр.* пазя се, щадя се; пазя си здравето
šanson, -u м. шансон
šansonier, -a м. изпълнител на шансо̀ни
šansonierk|a, -у ж. изпълнителка на шансо̀ни
šantán, -u м. шантан, кабарѐ
šantánov|ý, -á, -é който се отнася към шантан
šantung, -u м. текст. шантунг
šarád|a, -у ж. кръстословица, загадка: **luštění ~** решаване на кръстословици; **nemluv v ~ách** *прен.* не говори със загадки
šarlat, -u м. 1. скъп алено червен, пурпурен плат 2. *книж.* пурпур, алена боя: **~ makových květů** аленият цвят на маковете
šarlatán, -a м. шарлатан(ин): **jarmareční ~** панаирджийски мошеник; **vědecký ~** измамник, шарлатан(ин) в науката
šarlatánsk|ý, -á, -é шарлатански, мошенически, измамнически
šarlatánstv|í, -í *ср.* шарлатанство, мошеничество, измамничество
šarlatov|ý, -á, -é пурпурен
šarm, -u м. чар, очарование
šarmantn|í, -í, -í разг. *остар.* очарователен, шармантен, изискан
šarvátk|a, -у ж. 1. схватка, битка, сблъсък: **~ stávkujících s policií** сблъсквания на стачкувачи с полиция 2. *експр.* разпра, спор, раздор: **slovní ~a** словесна схватка; **malicherné domácí ~y** дребнави семѐйни разправии
šarž|e, -e ж. 1. воен. чин, звание: **důstojnická ~e** офицѐрско звание 2. *остар. разг.* лице с (военно) звание, офицѐр: **povely ~í** заповеди на офицѐрския, на командния състав; **vojáci i ~e** войници и офицѐри
šasi неизм. *ср. техн.* шаси
šaš|ek, -ka м. 1. шут, палячо: **králův ~ek** кралски шут 2. клоун
šaškárn|a, -у ж. *експр.* палячовщина; смѣшна, недостойна история: **nechte už té ~y!** престанѐте с тези палячовски номера!
šaškovsk|ý, -á, -é палячовски, шутовски, клоунски
šat, -u м. *книж.* одѣжда, дрѣха, облекло: **sváteční ~** празнична дрѣха
šateč|ek, -ku м. умал. 1. кърпичка 2. обикн. мн.
šateč|ky, -kú вид четиригълни курабии
šateč|ky, -kú м. само мн., **šatič|ky**, -ek ж. само

мн. умал. 1. дрѣшки: **dětské ~ky** дѣтски дрѣшки
 2. *експр.* рѣкличка
šát|ek, -ku м. кърпа, забрадка
šatičky *вж.* **šatečky**
šat|it, -ím *несв. (кого) прен.* обличам, снабдявам
 е голям гладник
šatlav|a, -y *ж.* *остар.* затвор, кауш, драгълник
šatn|a, -y *ж.* 1. гардерѡб (в театър и под.), съблекалня (при спортна зала и под.): **odložit si v ~ě** оставам си дрѣхите на гардерѡб; **dát si do ~y** оставам на гардерѡб 2. *в съчет.* **herecká ~a** гримѡрна
šatnářk|a, -y *ж.* гардерѡбиерка
šatník, -u м. гардерѡб, шкаф, долап, скрин
šatovk|a, -y *ж.* *текст.* плат за рѡкля
šatov|ý, -á, -é който се отнася до рѡкля, до облекло: **~á látka** плат за рѡкля; **~á sukně** сукман
šatstv|o, -a *ср.* събир. дрѣхи, гардерѡб (*личен*): **skříň plná ~a** гардерѡб пълнен с дрѣхи
šat|y, -ů м. мн. 1. дрѣхи: **pracovní ~y** работни дрѣхи; **večerní ~y a)** официална рѡкля б) официална дрѣхите правят човека 2. костюм: **pánské ~y** (мъжки) костюм 3. рѡкля: **dámské ~y** рѡкля
šav|le, -e *ж.* сѡбя: **útok tasenými ~emi** атака с извадени сѡби; **řinčení ~í** звън на сѡби
šavlov|ý, -á, -é саблен: **~ý tanec** танц със сѡби
še|d', -di *ж.* сив цвят, сиво, *книж.* *прен.* сивота
šedav|ý, -á, -é възсив, сивкав
šedesát, -i *числ.* шейсет
šedesátilet|ý, -á, -é шейсетгодишен
šedesátinásob|ek, -ku м. величина, умножена по шейсет
šedesátinásobn|ý, -á, -é *числ.* шейсеткратен
šedesát|iny, -n *ж.* само мн. шейсетгодишнина
šedesátk|a, -y *ж.* 1. шейсетка 2. шейсетгодишна възраст: **táhne mu na ~u** гони шейсеттѣ (*години*)
šedesátkrát *числ. нар.* шейсет пъти
šedesátnic|e, -e *ж.* 1. шейсетгодишна жена 2. жена на около шейсетгодишна възраст
šedesátník, -a м. 1. шейсетгодишен мъж 2. мъж на около шейсетгодишна възраст
šedesát|ý, -á, -é *числ.* шестдесѣти, шейсѣти
šedi|na, -ny *ж.* 1. кичур побеляла коса: **mít úctu k ~nám** *прен.* ймам уважение към бѣлите му/й коси 2. *обикн. мн.* **šedi|ny, -n** *прен.* преклонна, напреднала възраст
šedivě *нар.* сиво: **~ zbarvený** сиво оцветѣн; **~ zelený** сивозелѣн; **~ špinavý** мръсносив; **~ žít** *книж.* вода скучен, сив живот; **přednášet fádně, ~** *книж.* преподавам скучно, сиво
šediv|ět, обикн. третол. -í, 3. мн. -ějí/-í *несв.* сивѣе, посивява, побелява (*за коса*): **skráně**

mu už ~ějí слеподочията му вече побеляват; **mně z toho šediví hlava** *прен. експр.* косата ми побелява от това; **nemocný ~í v obličejí** лицѣто на болния е посивяло; **obloha začíná ~ět** небѣто започва да избледнява
šediv|ý, -á, -é 1. сив, посивял, побелял (*за коса*)
 2. *книж.* сив, скучен, еднообразен: **~ý život** сиво ежедневие; **světle ~é šaty** светлосива рѡкля; **~ý stařec** *прен.* побелял старец
šedn|out, обикн. третол. -ne *несв.* посивява (*за коса*), побелява: **tráva suchem ~e** от сұшата тревата пожълтява
šedobíl|ý, -á, -é сивобял
šedočern|ý, -á, -é сивочѣр(ен), чѣрносив
šedomodr|ý, -á, -é сивосин
šedovlas|ý, -á, -é сивокѡс, белокѡс; който е със сива, прошѡрена, побеляла коса
šed|ý, -á, -é 1. сив, пепелив: **~ý zákal** *мед.* катаракт, перде (*на око*) 2. *прен.* сив, скучен, еднообразен: **~é líčení** безинтересно описание; **~ý život** скучен живот, сиво ежедневие 3. който се отнася към „сивата иконѡмика“, към полўлегалната стопанска дейност: **~á zóna a)** сива, сѣнчеста иконѡмика б) неофициална, полўофициална култура; **~ý dovoz, ~ý reexport** сив, сѣнчест рѣекспорт
šéf, -a м. 1. ръководител, директор: **umělecký ~ opery** художествен ръководител на опера 2. *разг.* началник, шеф: **hlásit se u ~a** обаждам се, докладвам на началника; явявам се при началника; **rád dělá ~a** той обича да командва 3. *публ.* премиѣр; правителствен, държавен глава: **konference ~ů vlád** конферѣнция на ръководители на правителства
šéfdesigner [-dyzaj-], -a м. главен дизайнер
šéfdiplomat [-dy-], -a м. министър на външните работи, пръв дипломат, шеф на дипломацията
šéfkuchař, -e м. *разг.* главен готвач
šéfov|á, -é *ж.* *разг.* 1. ръководителка 2. началничка, шѣф(ка) 3. жената на шѣфа
šéf|ovat, -uji/разг. -uju *несв. разг.* шѣф съм, началствам: **za jeho ~ování** докато той бѣше шѣф, началник
šéfovsk|ý, -á, -é началнически, шѣфски: **~á autorita** началнически авторитѣт
šéfprogramátor, -a м. главен програмист
šéfredaktor, -a м. главен редактор
šejdír, -e м. *експр.* измамник, мошѣник, шарлатанин: **prohnaný ~** изпѣчен мошѣник, шарлатанин: **mezinárodní ~** международен престъпник, мошѣник от международен мащаб
šejdířk|a, -y *ж.* измамница, мошѣничка, шарлатанка
šejdířsk|ý, -á, -é измамнически, мошѣнически,

шарлатански: **~é způsoby** мошѐнически, шарлатански машинácii

šejdířství|í, -í *ср. експр.* мошѐничество; измамническа постъпка, измамническо поведѐние; шарлатанство, шарлатания: **kupecké ~í** гешефтърство

šejdrem *нар. обикн. експр.* напръко, косо, накриво: **ležet ~** лежѐ накриво; **jít ~** вървя на зигзѐг

šejk, -a *м.* шейх

šejch|a, -u *ж.* съпруга на шейх

šek, -u *м.* чек: **nekrytý ~** чек без покритие; **vystavit ~** напиша, дам чек; **proplatit ~** изплатя чек; **platit ~em** плащам с чек

šekov|ý, -á, -é чѐков: **~á knížka** чѐкова кнѐжка; **~ý účet** чѐкова сметка

šelest, -u *м.* шумолѐне, лѐк шѐм: **~ kroků** шѐм от стѐпки; **~ spadného listí** шумолѐне на падали листа; **~y srdce/na srdci** *мед.* сърдѐчни шѐмове; **~y plic/na plicích** *мед.* белодробни хрипове

šelest|it, -ím *несв. (čít; v kom, v čem)* шумолѐ (с нецо, в някого, в нецо): **~it papírem** шумолѐ с хартия

šelma, -my *ж.* **1.** хищно животно; хищник: **~ma kočkovitá** *зоол.* хищник от семейство котки; **~ma psovitá** *зоол.* хищник от семейство кѐчета; **krotitel ~em** звероукротител **2. остар. експр.** хитрец, шмѐкер, дявол, негодник, негодѐй

šelmovsky *нар.* шмѐкерски, хитро, дяволито: **~ se usmát** усмихна се дяволито

šelmovsk|ý, -á, -é дяволит, шмѐкерски, хитър: **~ý pohled** дяволит поглед; **~é kousky** дяволѐи, шмѐкерѐи

šenk, -u *м. остар.* кръчма, механѐ

šenk|ovat, -uji/разг. -uju *несв. остар.* **1.** кръчмѐрствам, работѐ като кръчмѐр **2. (со)** точа (бѐра)

šenk|ýř, -e *м. остар.* кръчмѐр, механѐджѐя, гостилничѐр

šenk|ýřk|a, -u *ж. остар.* кръчмѐрка, механѐджѐйка, гостилничѐрка

šepot, -u *м. книж.* шѐпот: **tlumený ~** сподавен шѐпот

šeptal, -a *м.* сплетник, клокѐр

šeptand|a, -u *ж. разг. експр.* слѐхове, мълвѐ: **podlehnout ~ě** поддам се на слѐхове; **senzační ~a** сензационна мълвѐ

šept|at, -ám *несв. 1. (со)* шѐпна, шѐшна (нецо): **~at někomu něco do ucha** шѐпна някому нецо на ухото **2. експр.** шушѐкам: **začalo se ~at, že...** започна да се шушѐка, че...; разнѐсоха се, пѐснаха се слѐхове, че...

šeptav|ý, -á, -é шѐпнец: **~ý hovor** сподавен гѐвор

šeptem *нар.* шепнешком, с шѐпнене: **mluvit ~** говорѐ шепнешком; **~ někoho volat** вѐкам някошешком ◆ **ој-пјѐтем** *експр.* шѐшу-мѐшу кѐща развѐля

šept|nout, -nu *св. (со)* пошѐпна, прошѐпна (нецо): **neodvážit se ani ~nout** не смѐя да гѐкна; **~nout někomu něco do ucha** пошѐпна някому нецо на ухото

šered|a, -u *м. и ж.* грозник, грозница, грозотѐя, ѐрод, ѐзрод: **stará ~a** *експр.* дѐрта грозотѐя

šeredně *нар. 1.* грѐзно, отвратително: **~ oblečený** грѐзно, ужасно облѐчен; **~ nadávat** грѐзно, безобразно ругѐя **2.** страшно, ужасно, жестѐко: **venku je ~** времето е отвратително; **jednou na to ~ doplatíš** един ден жестѐко ще плащаш за това; **~ jsem se prepočítal** жестѐко се излѐгах, измамѐих се

šerednost, -i *ж.* грозотѐ, уродливост

šeredn|ý, -á, -é **1.** грѐзен, отвратителен: **~ý obličej** грѐзно лице; **~á barva** грѐзен, отвратителен цвят **2.** отвратителен, безобразен, отблѐскващ: **~ý nevděk** чѐрна неблагодарност; **~á zrada** гнѐсно предѐтелство; **~ý zmatek** неописѐем хаос; **~á zima** отвратителен стѐд

šerif, -a *м.* шерѐф

šerm, -u *м. спорт.* фехтовка, фехтѐване: **cvičit se v ~u** тренирам фехтовка; **~ kordem** фехтовка с шпага; **vleklý ~ diplomatický** *прен. експр.* прѐточил се дипломатически спѐр; **jazykový ~, ~ slovy** словѐсен двубѐй

šermíř, -e *м.* фехтовчик, фехтовѐч

šermířk|a, -u *ж.* фехтовѐчка

šerm|ovat, -uji/разг. -uju *несв. (čít)* **1.** фехтѐвам (с нецо): **~ovat šavlí** фехтѐвам със сѐбя **2.** жестикулирам (с нецо): **~out (někomu) pěstí před obličejem** размахвам юмрук пред очѐте на някого; **vzrušeně ~ovat rukama** развълнѐвано жестикулирам с рѐцѐ; **~ovat prázdnými slovy** *прен. експр.* умѐло борѐвя, жонглирам с празни дѐми

šer|o I, -a *ср.* здрач, полумрѐк, сѐмрак: **ranní ~o** ѐтринен полумрѐк; **za večerního ~a** във вечерен здрач; **vše tonulo v ~u** всѐчко тѐнеше в полумрѐк; **oči navykly ~u** очѐте привѐкнаха към здрача; **v ~u nemohl rozeznat obrysy** в полумрѐка той не мѐжеше да различѐ очертѐнията

šero II *нар. предикативно* тѐмносиво, тѐмно: **je ~ mrák, полумрѐк е; здрачно, сѐмрачно е**

šerosvit, -u *м. книж.* полумрѐк, здрачевина

šerpl, -u *ж.* **1.** шарф, лѐнта (като част от женска дрѐха): **šaty, zdobené širokou ~ou** рѐкля, украсѐна с широка лѐнта **2. в свѐтет. ~a v národních barvách** лѐнтичка с цвѐтовѐте на националното знѐме, трикољѐрна лѐнта

šer|ý, -á, -é **1.** *книж.* полутъмен, сив: **~á jitra** полутъмни ўтрини; **~ý kout** полутъмен ѓгъл
2. тайнствен, неизвѣстен, мътен (*обикн. за време*): **~ý dávnověk** тъмна дрѣвност; **~ý středověk** мрачно средновековие
šerík, -u *м. бот.* люляк (Syringa)
šerík|ový, -á, -é люляков
šer|it se, обикн. безл. и третол. -í se *несв. 1. безл.* здрачава се, смрачава се: **už se ~í** вече се смрачава **2. третол.** потъмнява, тъмнѣе: **obloha se ~ila** небѣто тъмнѣеше
šest, -i *числ.* шест: **je nás ~** шестима сме
šestadvacet, -i *числ.* двадесет/двайсет и шѣст
šesták, -u *м. остар.* грош, шестак (*австрійска монета от шест крајцера*): **koupil to za pár ~ů** *експр.* той го купи (почти) без пари, за стотинки; **nestojí to ani za ~** *експр.* пет пари не струва, не чини
šestákov|ý, -á, -é който се отнася до грош, до шестак: **~á literatura** *прен. пейор.* булевардна литература
šester|o, -a *ср.* шѣст (вида); шестима
šesteronásobek, -u *м.* величина, умножена по шѣст
šesteronásobn|ý, -á, -é шестократен
šester|ý, -á, -é *числ.* шѣст вида (*от нецо*)
šestibarevn|ý, -á, -é шѣстцвѣтен
šestibok|ý, -á, -é шѣстостранен, шѣстостѣнен, шѣстоѓгълен: **~á věž** шѣстоѓгълна кўла; **~ý hranol** *геом.* шѣстостѣнна призма; **~ý jehlan** *геом.* шѣстостѣнна пирамида
šestic|e, -e *ж.* шѣстица, шѣстѓрка
šestičlenn|ý, -á, -é шѣстчлѣнен, състоящ се от шѣст члѣна
šestidenn|í, -í, -í шѣстднѣвен
šestihodinov|ý, -á, -é шѣстчасов
šestihran|ý, -á, -é шѣстостѣнен, шѣстоѓгълен; който е с шѣст рѣба
šestilet|ý, -á, -é шѣстгодишен
šestimetrov|ý, -á, -é шѣстмѣтров
šestimístn|ý, -á, -é **1.** шѣстмѣстен **2.** шѣстцифрен: **~é číslo** шѣстцифрено число
šestin|a, -y *ж.* една шѣста (чѣст), шѣстина, шѣстинка
šestináso|bek, -bku *м.* величина, шѣст пѣти по-голяма от друга величина
šestinásobně *нар.* шѣстократно, шѣст пѣти повече
šestinásobn|ý, -á, -é шѣстократен, шѣст пѣти по-голям
šestineděl|í, -í *ср.* шѣстте сѣдмици (40 дни) след раждането: **žena v ~í** родилка, лехўса
šestinedělk|a, -y *ж.* родилка, лехўса
šestisedadlov|ý, -á, -é шѣстмѣстен; който е с шѣст сѣдалки, с шѣст местѓ
šestistěn, -u *м. геом.* шѣстостѣнен

šestistup, -u *м.* колѓна по шѣст: **pochodovat v ~u** марширувам в колѓна по шѣст
šestist|ý, -á, -é шѣстстѓтен
šestiúhelník, -u *м. мат.* шѣстоѓгълник
šestivál|ec, -ce *м. техн.* шѣстцилиндров мотор
šestiválcov|ý, -á, -é *м. техн.* шѣстцилиндров
šestk|a, -y *ж.* шѣстица, шѣстѓрка
šestkrát *нар.* шѣст пѣти, шѣстократно
šestnáct *числ.* шѣстнадесет, шѣстнайсет
šestnáctin|a, -y *ж.* една шѣстнадесета, шѣстнайсета (чѣст); една шѣстнадесетинка, шѣстнайсетинка
šestnáctk|a, -y *ж.* шѣстнадесетница, шѣстнайсетница, шѣстнайсетѓрка
šestnáctkrát *числ. нар.* шѣстнадесет, шѣстнайсет пѣти; шѣстнадесетократно, шѣстнайсетократно
šestnáct|ý, -á, -é *числ.* шѣстадесети, шѣстнайсети
šest|ý, -á, -é *числ.* шѣсти
šěulk|a, -y *ж. бот.* шушўлка
šetrně *нар. 1.* пѣстеливо, икономично: **~ hospodařit a)** водя пѣстеливо домакинството, разумно стопанисвам **б)** водя разумна икономическа политика **2. прен.** с такт, тактично, внимателно, деликатно: **~ připravit někoho na zprávu o neštěstí** внимателно, деликатно подготвя някого за лѓша вѣст
šetrnost, -i *ж.* **1.** пѣстеливост, икономичност: **vést někoho k ~i** приўчвам някого към пѣстеливост; **nemůže vystačit při veškeré ~i** не може да се оправи, да свѣрже двѓта края при цялата си пѣстеливост **2. прен.** тактичност, деликатност, внимателност: **nesli zraněného s velkou ~i** нѓсеха ранѣния много внимателно
šetrn|ý, -á, -é **1.** пѣстелив, икономичен: **byl ~ý, ale ne lakomý** бѣше пѣстелив, но нѣ алчен **2. прен.** внимателен, тактичен, деликатен: **~é jednání s lidmi** внимателно отношение към хората
šetření|í, -í *ср. книж.* слѣдствие, разслѣдване: **soudní ~í** съдебно слѣдствие; **zavést ~í** запѓчна слѣдствие, разслѣдване
šetřič, -e *м. в съчет.* **~ obrazovky** *комп.* щадящ режим, спящ режим (*на монитора*); скрийн сѣйвър
šetř|it, -ím *несв. 1. (na čet, co, čím, s čím)* икономисвам (*нецо*), пѣтя (*от нецо*): **~it na stravě** пѣтя за смѣтка на хранѓта; **~it elektrickou energií** пѣтя електроенѣргия; **~it časem** пѣтя (си) врѣмето; **ne~it pochvalou** не пѣтя похвалите **2. (so/остар. čeho)** пѓзя (си), щадя (*нецо*); **~it národní majetek** пѓзя народното имўщество; **~it si oči, nervy** пѓзя си очите, нѣрвите; **mluv přímo, nemusíš mě ~it** *експр.* говори направо, не мѣ щадѓ **3.** разслѣдвам, водя слѣдствие: **~it znovu celý pří-**

pad разслѣдвам отнòво цѣлия слўчай **4.** следя: **bedlivě jsem ~il, co budou dělat druzí** внимателно следях каквò ще правят другите

šetřit se, -ím se *несв.* **1.** пазя се: **není zcela zdrav, musí se ~it** не è сьвсѣм здрав, трябва да се пазя **2.** пестя силите си: **ve druhém poločase se Sparta ~ila** през вторòто полуврѣме „Спарта“ пестѣше силите си

šev, švu *м.* шев: **rozpárat ~** разпòря шев; **rozzehlit ~** разгладя шев; **dámské punčochy beze švu** дамски чорáпи без рѣbove; **kotel praskl ve švu** котелът се спўка по шевà; **morfematický ~** *език.* морфѣмен шев, морфѣмна граница

ševcov|á, -é *ж.* женà на обушàр

ševcovat, -uji|разг. -uju *несв.* работя като обушàр, обушàрствам, занимавам се с обушàрство: **začal na předměstí ~ovat** тòй отвори обушàрница в предградиято

ševcovsk|ý, -á, -é обушàрски: **~á dílna** обушàрска работилница; обушàрница; **~é řemeslo** обушàрски занаят; обушàрство

ševcovstv|í, -í *ср.* обушàрство

ševel|it, -ím *несв.* шумоля: **stromy, rákosí ~í** дърветата шумолят, тростиката шумоли; **děšť jemně ~il** дъждът тихичко шумолеше; **~it rty** мърдам, движа ўстни (*шепна, шушина*)

šibal, -a *м.* хитрèц, шмекер, шегобийец

šibalsky *нар.* хитро, шмекерски, шеговитò, дяволитò

šibalsk|ý, -á, -é хитър, шмекерски, лукав, шеговит, дяволит: **~ý kousek** хитър нòмер; шмекерия; **~ý úsměv** дяволита, лукава усмивка

šibalstv|í, -í *ср.* дяволитя, шмекерия, лукавство, дяволитост, шмекерство, шеговитост

šibaniče, -e *ж.* бесилка, бесило: **postavit ~i** издигна бесилка; **smrt na ~i** смърт чрез обесване; **na to je ~e** *разг.* товà се наказва със смърт, за товà йма бесилка

šibeničn|í, -í, -í кòйто се отнàся до бесило, до бѣлка

šibeničn|í, -í, -í *ср.* отчаян хумор; **~í lhůta** *експр.* отчайвашо кратък срòк

šib|ovat, -uji|разг. -uju *несв. жарг.* маневрирам, премѣствам, придвижвам

šibrin|ky, -ek *ж. само мн. остар.* карнавал, маскен бал, бал с маски

šic|í, -í, -í шевен; кòйто се отнàся за шїене: **~í stroj** шевна машина

šičk|a, -y *ж.* **1.** *остар.* шивàчка **2.** *разг.* телбод

šid|it, -ím *несв.* **1.** (*koho, co na čet, o co*) мàмя, измàмвам, ошетявам (*някого, нецò в нецò, с нецò*): **~it zaměstnance na mzdách** мàмя служителите при изплàщане на заплатите; **~it se na stravě** *преп.* лишàвам се от хранà **2.** (*koho, co*) лъжа, мàмя (*някого, нецò*): **~it**

manžela изневерявам на съпруга си, мàмя съпруга си **3.** (*co*) *преп.* разреждам, кръщàвам (*нецò*): **~it mléko** кръщàвам, разреждам мляко с водà **4.** (*koho – вин.*) обиждам (*някого*); държà се зле (*с някого*); правя (*някого*) на бàлама: **nesmíš ji ~it, ještě je malá** не бива да я правиш на бàлама, øще е малка

šidít|o, -a *ср.* биберòн

šid|lo, -a *ср.* **1.** шило: **ševcovské ~o** обушàрско шило; **~o v pytle neutajíš** *пословица* шило в торбà не стой; **i kdyby ~a padala** ако щè и камъни да падат от небето **2. зоол.** водно кòнче (*Aeschna mixta*)

šifř|a, -y *ж.* **1.** шифър: **převést text do šifer** зашифровам текст; **číst, luštit ~y** разшифровам зашифрован текст **2. преп.** инициàли: **článek podepsaný ~ou** стàтия, подписана с инициàли

šifrovac|í, -í, -í кòйто се отнàся до шифрòване: **~í klíč** ключ на шифър

šifrovan|ý, -á, -é шифрòван: **~á zpráva** шифрòвано съобщение

šifř|ovat, -uji|разг. -uju *несв. и св.* **1.** шифрòвам: **~ovat depeši** (за)шифрòвам телеграма **2.** означавам/означà с инициàли: **rukopis byl ~ován** ръкописът беше подписан с инициàли

šicht|a, -y *ж. разг.* **1.** смяна: **noční ~a** нòшна смяна; **mít po ~ě** смяната ми свърши; **továrna jede na tři ~y** *експр.* фàбриката работи на три смени **2. експр.** тежка работа, зор: **to byla ~a!** голям зор беше!

šij|e, -e *ж.* **1.** шия, врат: **opálená ~e** почерняла от слънцето шия, почернял от слънцето врат

šij|e, -e *ж.* **1.** *преп.* **~e** пред нїкого няма да се огънем; **má hrdou ~i** *преп.* няма да наведе главà; хòди с гордо вдигната главà, със самòчувствие; **úspěch mu rovná ~i** *преп.* успехът го насърчава, успехът му вдъхва самòчувствие **2. геогр.** провлак: **Korintská ~e** Коринтски провлак; **Suezská ~e** Суецки провлак

šik, -u *м. остар.* редица, воєнен стрòй: **pocho-dovat ve vyrovnaném ~u** марширувам в права редица; **postavit se do ~u** стрòя се в редица

šikan|ovat, -uji|разг. -uji *несв. (koho – вин.) разг.* шиканирам, преслѣдвам, разигравам, гòня, тормòзя (*някого*), зайждам се (*с някого*)

šikmo *нар.* кòсо, напряко, полегàто

šikmook|ý, -á, -é кòйто е с кòси очи; монго-лойден

šikm|ý, -á, -é кос, навèден, наклонен, полегàт: **~á střecha** островърх пòкрив; **~ý pohled** *преп.*

šik|nout se, -nu se *св., рядко несв. разг.* **1.** *тре-*

тол. **-ne se** (со, кому) случайно, неочаквано (нещо) дойде/идва (на някого) тъкмо навреме; (нещо) се оказва (за някого) крайно навременно: **~lo se mi, že jsem ho potkal** среща та ми с него дойде тъкмо навреме; **takové peníze, to by se mu ~lo** толкова (много) пари щяха да му дойдат добре; **~la se mu výhodná koupě** удаде му се да направи износна покупка, случайност му помогна да направи износна покупка **2.** (ке кому, к чему) пасвам, подхождам (на някого, на нещо): **~nout se k sobě** отиват си, подхождат си

šikovatel, -e м. стар. воен. фелдфелбел

šik|ovat se, -uji se разг. **-uju se** несов. (ке кому, к чему) разг. подхождам, пасвам (на някого, на нещо): **ne~uji se k sobě (manželé)** не си подхождат, не са един за друг (съпружете); **mít tak týden volna, to by se mi ~ovalo** да имах, да полъчех една седмица отпуск, това щеше да е чудно

šikovně нар. сръчно, ловко, изкусно, майсторски: **~ se stavět k práci** умело подхващам работата; **~ se z toho dostal** той ловко се измъкна от това; **~ se oženit** ожена се сполучливо; **~ se někoho zbavit** умело се избавя, отгърва се от някого; **~ na něco přivést řeč** майсторски насоча разговор в желана посока

šikovnost, -i ж. сръчност, ловкост, практичност, майсторство

šikovn|ý, -á, -é **1.** сръчен, ловък, изкусен, майсторски: **~ý řemeslník** сръчен занаятчия; **mít ~é ruce** имах сръчни ръце **2.** удобен: **~á nákupní taška** удобна пазарска чанта **3.** подходящ: **mít něco ~ého na prodej** имах нещо подходящо за продажба; **to by byl ~ý ženich pro vaši dceru** това е подходящ жених за дъщеря ви

šileně нар. безумно, лудо, страшно, отчаяно: **~ hledět na někoho** гледам някого като луд, като обезумял; безумно гледам някого; **~ utrácet** експр. страшно много харча; **~ se zamilovat** експр. влюбя се отчаяно; **~ krátká doba** експр. **очайно кратко време**

šilen|ec, -ce м. луд; луд човек, безумец: **zuřivý ~ec** буйстващ луд; **počínat si jako ~ec** постъпвам като луд; **váleční ~ci** експр. публ. военни безумци; безумци, обхванати от военна истерия

šilenost, -i ж. **1.** безумие, лудост: **příznaky ~i** симптоми на лудост; **~ válek** публ. безумието на войните **2.** опасна, отчаяна, безумна постъпка: **provést nějakou ~** извърша нещо отчаяно, безумно

šilenv|í, -í ср. **1.** безумие, лудост: **záchvat ~í** при-

стъп на лудост; **dohnat někoho na pokraj ~í** доведе някого до границата на безумието; **válečné ~í** експр. публ. военна истерия **2.** безумство; безумна, отчаяна постъпка: **je schopen každého ~í** способен е на всякакво безумство **šilenv|ý, -á, -é** **1.** луд, безумен: **prchat jako ~ý** бягам като луд; **~ý pohled** безумен поглед; **~é představy** налудничави представи; **~é počínání** експр. необмислени, глупави действия; **ne-moc ~ých krav** болестта „луда крава“ **2.** безкрайно голям; интензивен, силен: **~é sumy peněz** луди пари, страшно големи суми; **~á bolest** страшна болка; **~á odvaha** безумна смелост; **~á láska** безумна любов; **~ý útek** паническо бягство; **~é životní tempo** бясно темпо на живот

šil|et, šil|it, -ím, 3. мн. -ejí/-í несов. **1.** луд съм, имах пристъп(и) на лудост, губя разсъдък, обезумявам: **pacient chvílemi ~el** пациентът от време на време имаше пристъпи на лудост **2.** прен. губя разсъдък, не съм на себе си, безумствам, обезумявам: **~ela po smrti dítěte** не беше на себе си след смъртта на детето; **~et hněvem** обезумявам от гняв **3.** (ро кот, ро чет) прен. страстно, до обезумяване копнѐя (по някого, по нещо; за някого, за нещо): **~et po dětech** луд(а) съм по деца; **~et po domově** измъчвам се по родината си, безумно копнѐя по родината си

šilh|at, -ám несов. **1.** гледам криво, кривооглед съм: **~at od narození** кривооглед съм по рождение **2.** (ро кот, ро чет) експр. поглеждам тайно от време на време (към някого, към нещо): **~at po hodinách** хвърлям поглед към часовника; **~at stranou** поглеждам настрана **3.** (ро кот, ро чет; рядко за кým, за čím) заглеждам се (по някого, по нещо): **~at po děvčatech** заглеждам се по момичета; **~at za každou sukni** заглеждам се подир всяка фуста

šilhavost, -i ж. кривоогледство

šilhav|ý, -á, -é кривооглед

šilink, -u м. шилинг

šiml I, -a м. разг. бял кон, белчо

šiml II, -a/-u м. жарг. в съчет. **úřední ~** бюрократична машина; **byrokratický ~** бюрократична машина; **rajtovat úředního ~a** въртя бюрократична машина; **mít na všechno ~a** използвам за всичко бюрократични образци, за всичко си служа с бюрократични образци

šimpanz, -e м. зоол. шимпанзè (Gan satyrus)

šimr|at, -ám несов. гъделичкам: **vůně příjemně ~á v nozdrách** ароматът приятно гъделичка в ноздрите

šindel, -e м. връзка слама за покрив

šindelový, -á, -é който е направен от връзки слама: **~á střecha** сламен покрив

šin|out, -u *несв. (со, коho)* бугам, мѣстя, придвигвам (*нещо, някого*): **~out nohu vpřed** тѣтра се бавно напред; **~out někoho ke dveřím** избугвам някого към вратата; **~ul si to domů** *разг. експр.* запѣгил се бѣше към къщи; **kam si to eš?** *разг. експр.* накѣдѣ си трѣгнал?

šin|out se, -u se *несв.* влека се, мѣкна се, тѣтра се, придвигвам се: **~ul se pomalým krokem do kopce** той бавно се мѣкнеше, бавно се изкачваше нагоре; **dav se ~ul ulicí** тѣпата бавно напредваше по улицата; **tak se šiň!** *разг. експр.* размѣрдай се най-после!

šip, -u *м.* 1. стрелá: **vystřelit, vypustit** ~ пусна стрелá; **~ jako** ~ бѣрз като стрелá 2. *прен.* остриѣ, стрелá (*на шега, на виц и под.*)

šip|ek, -ku *м.* 1. *бот.* шипка (*растение*) (*Rosa canina*); **~ věte** по дяволите! 2. шипка (*плод*): **sbírat ~ky** брáтичá; **~ červenat se jako ~ek** изчервя се като божур

šip|ka, -y *ж.* 1. *у мал.* стреличка, мálка стрелá: **letět, utíkat jako ~a** летя като стрелá 2. стрелка: **nápisy a ~y** нáдписи и стрелки; **plán opatřený ~ami** плáн, онагледѣн със стрелки

šip|kov|ý, -á, -é шипков: **~á růže** шипка (*храст*); **~ý čaj** шипков чай; **Šípková Růženka** Спящата красавица

širá|k, -u *м.* широкопóла шапка

široce *нар.* 1. широко: **~ otevřená vrata** широко отворена порта, врата; **~ otevřená dlaň** широко разтворена длáн; **~ vzdělaný člověk** всестранно образован човек 2. подрóбно, наддълго и нашироко: **~ něco přetřásat** обсъждам нещо наддълго и нашироко

široč|in|a, -y *ж.* широка брадва; кривица, балтия: **řeznická ~a** сатѣр

širokánsk|ý, -á, -é *експр.* много широко

široko *I нар.* широко: **~ otevřené oči** широко отворени очи; **~ se rozkročil** той се разкрачи широко; **je odtud ~ daleko vidět** оттук се вижда наддѣж и нашпир; **~ daleko nebylo živé duše** докъдето очи виждаха, нямаше жива душа; **~ daleko roztvětvené známosti** широко разклонѣни връзки

širok|o II, -a *ср. обикн. в съчет. z ~a (a) daleka, z daleka (a) ~a* от всички краища на светá

širokoramenn|ý, -á, -é широкоплещест

širokorozchodn|ý, -á, -é *ж.п.* широколинѣен; който е с широки рѣлси

širokouh|ý, -á, -é широкоокрáнен: **~ý film** филм широкоокрáнен филм

širok|ý, -á, -é 1. широко: **~a řeka** широка река

♦ **~ý úsměv** усмивка; **~ý svět** широкият свят 3. *прен.* обширен, разнострáнен: **~é uplatnění nových metod** широко приложѣние на новите мѣтоди; **mít ~é zájmy** имам разнострáнни интереси; **~é pole činnosti** широко полѣ за дѣйност; **~ý pojem** широко понятие; **v širším, v ~ém smyslu slova** в широкия смисъл на думата; **přednášky pro širší okruh posluchačů** лекции за широко кръг слушатели; **zboží ~é spotřeby** стока за широко потребление

2. *прен.* широко, открит: **~ý úsměv** широка усмивка; **~é moře** открито морѣ; **~ý svět** широкият свят 3. *прен.* обширен, разнострáнен:

~é uplatnění nových metod широко приложѣние на новите мѣтоди; **mít ~é zájmy** имам разнострáнни интереси; **~é pole činnosti** широко полѣ за дѣйност; **~ý pojem** широко понятие; **v širším, v ~ém smyslu slova** в широкия смисъл на думата; **přednášky pro širší okruh posluchačů** лекции за широко кръг слушатели; **zboží ~é spotřeby** стока за широко потребление

širošir|ý, -á, -é *експр.* необятен, безпредѣлен, необозрим, много широко

šir|ý, -á, -é *поет.* широко, обширен, открит: **~ý svět** широкият свят; **spát pod ~ým nebem** спя под открито небѣ; **na ~ém moři** в открито морѣ; **v ~ém poli** посрѣд широкото полѣ

šir|e, -e *ж.* 1. ширина, широчина: **~e ulice** ширина на улицата; **růst do ~e** растá на ширина, пълнѣя 2. широтá, обхваť: **~e intelligence** обхваť, обсѣг на интелигентност; **epická ~e děje** епична широтá на дѣйствие; **pochořit otázku v celé její ~i** схвана въпрóс в цялата му широтá

šir|itel, -e *м.* 1. разпространител: **~ vzdělanosti** разпространител на знáния, на просвѣта, на образование; **~ neověřených zpráv** разпространител на непроверѣни слухове 2. преносител: **~ infekčních chorob** преносител на инфекциóзни заболявания

šir|it, -ím *несв. книж. (со)* 1. разширявам (*нещо*): **město ~í svou plochu** градѣт разширява площта, територията си 2. разпространявам, пренáсям (*нещо*): **hmyz ~í nakažlivé choroby** насекомите пренáсят, разпространяват заразни бóлести 3. разпространявам, прѣскам, ширя (*нещо*): **~it pomluvy, lži** разпространявам клевети, лѣжи 4. всявам, внушавам (*нещо*): **~it kolem sebe hrůzu** всявам ужас около себе си

šir|it se, -ím se *несв.* 1. *обикн. третол.* -í se разширява се: **cesty se ~í** пътищата се разширяват; **skvrna se rychle ~ila** петнóто бѣрзо се разширяваше 2. *обикн. третол.* -í se разпространява се, шири се, прониква: **teplo se ~í místností** топлината прониква из цялата стая; **ze sklepa se ~il chlad** от мазѣто лѣхаше студ; **epidemie se ~ila** епидемията се разпространяваше; **nespokojenost se ~ila** шпиреше се недовóлство; **nové myšlenky se ~í** разпространяват се нови идѣи; **~ily se podivné pověsti**

носеха се странни слухове **3.** (*o čem*) разпростырам се, говоря (*по някакъв въпрос*): **nechci se o tom ~it** не искам да се разпростырам повече по този въпрос

šířk|a, -y ж. **1.** ширина, широчина: **~a místnosti** широчина на стаята; **~a obdélníku геом.** ширина на правоъгълник; **zeměpisná ~a геогр.** географска ширина **2.** широта: **~a zájmů** широта на интересите

šišák, -u м. *остар.* вид каска, шлем: **hasičský ~** пожарническа, огнеборска каска

šišat|ý, -á, -é пипонест, продълговат; който е с неправилна, с продълговата форма: **~á hlava** пипонест

na ~o нося шапка (та си) накривена

šišink|a, -y ж. *анат.* епифиза

šišk|a, -y ж. **1.** шишарка: **smrková ~a** шишарка от смърч; **chodit na ~y** ходя за шишарки **2.** „шишка“ (*тестен продукт с продълговата форма*): **bramborové ~y se strouhankou** картофени шишки с галета; **krmít husu ~ami** храня, тъпча гъска с предварително приготвени и изсушени тричени шишки

šišl|at, -ám неск. фъфля: **nesrozumitelně ~at** фъфля неразбрано

šišlavě нар. фъфлене, фъфлейки, с фъфлене

šišlavost, -i ж. фъфлене, фъфлещ маниер

šišlav|ý, -á, -é фъфлещ: **~é děcko** фъфлещо дете

šít, šiji|разг. šiju неск. **1.** (*со*) шия (*нещо*): **~ ručně** шия на ръка; **~ na stroji** шия на машина; **~ na výdělek** шия срещу заплащане, за да се прехраня; **~ podle poslední módy** шия по по-

нещо през кърп за гръш, на бърза ръка, през просото **2.** (*u koho, kde*) *разг.* шия си дрехи, давам (*при някого*) да ми шият; **~ u dobré švadleny** шия си дрехи при добра шивачка; **šije už léta v témž závodě** вече дълги години си шие дрехи в едно и също предприятие **3.** (*со na koho*) *експр.* кроя, подготвам (*обикн. нещо лошо за някого*): **tady se šije něco ošklivého** тук се готви нещо лошо; **tuší, že na něho něco šiji** надушва, че му кроят нещо; **~ boudu a pytel na někoho** кроя номер на някого; подготвам клонка, капан за някого **4.** (*do koho, po kom*) *разг. експр.* пердаша, бия (*някого*): **šili do něho hlava nehlava** биеха го, удряха го, където сварят **5.** *обикн. в съчет.* **šije to** (*s kým, s čím*) *експр.* не остава (*някого, нещо*) на мира, не остава (*някого, нещо*) спокоен/спокойно: **chlapci to šilo rukama** ръцете на момчето бяха в непрекъснато движение; **šila s ním zvědavost** любопитството не го оставяше на мира; **pořád mu to v koutcích (úst) šije** той има постоянен тик в ъгълчетата на устата (си);

všichni čerti s ním šiji нито миг не остава мирен, голямо шило е; **čertovina s ním šila** лудорийте не му даваха мира

šít sebou, šiji sebou|разг. šiju sebou неск. експр. въртя се непрекъснато, не стоя на едно място, не оставам мирен: **šil sebou na židli** той се въртеше на стола

šit|í, -í ср. **1.** шие: **živit se ~ím** прехранвам се с шие **2.** шевни принадлежности: **košík se ~ím** кошче с шевни принадлежности **3.** нещо, което се шие; ръководлие: **sedět u okna nad ~ím** седя край прозореца, наведен(а) над шиемето, над ръководлието

šit|it, -it ср. **1.** шие: **šit** шие **2.** шит, изработен (*за обувка*): **ručně ~á obuv** ръчно изработени обувки

šizunk, šizuňk, -a м. *разг. експр.* мошеник, шмекер, тарикат

škádl|it, -ím неск. (*кого – вин.*) **1.** закачам (*някого*), задявам (*някого*), закачам се (*с някого*), занасям се (*с някого*): **~it děvčata** закачам момичета

2. дразня (*някого*): **děti, ne~ete psa** деца, не дразнете кучето

škádliv|ý, -á, -é 1. закачлив: **~ý úsměv** закачлива усмивка; **~á narážka** закачлив намек **2.** насмешлив

škál|a, -y книж. гама, скала, обхват, спектър: **~a tónů муз.** гама от тонове, тонална гама; **~a cvičit na pianě ~у муз.** упражнявам се да свиря на пиано гами; **~a barev** спектър цветовете

škandál, škandálně, škandální вж. skandál, skandálně, skandální

škared|a, -y м. и ж. грозник, грозница, грозотия **škaredě нар.** безобразно, отвратително, гръзно, ужасно: **vypadat ~** изглеждам отвратително; **koukat ~ разг.** намусил съм се; **~ nadávat** отвратително псувам, ругая; **dnes je ~** днес времето е ужасно; **vypadá to s ním ~** положението му е лошо; **dopadlo to ~** излезе безобразно, много гръзно, отвратително

škared|it, -ím неск. правя гръзен, загрозявам, обезобразявам

škared|it se, -ím se неск. чумѐра се, мръща се: **neškared' se na mě** недей да ми се мръщиш

škared|ý, -á, -é 1. гръзен, уродлив, отвратителен: **~ý obličej** уродливо, гръзно лице; **~á ženská** гръзна жена; **~ý klobouk** отвратителна шапка

2. лош, неприятен: **~é úmysly** лоши помисли, намерения; **~á slova** неприятни, гръзни думи; **být na někoho ~ý** лош съм спря-

мѣкс♦ **škarohlíd**, -a м. черноглѣдец, мърморко, песимист: **nepolepšitelný** ~ непоправим черноглѣдец

škarohlídstv|í, -í ср. черноглѣдство, мърморковщина, песимизъм

škarp|a, -у ж. канавка, вада

škatul|e, -e ж. 1. разг. кутія: ~e **na klobouk** кутія за шапка 2. прен. предмет, подобен на кутія 3. експр. некрасива възрастна жена: **stará ~e** дърта брантия

škatulk|a, -у ж. умал. 1. кутийка: ~a **sirek** кутийка кибрит; ~a **od sirek** кибритена кутія ♦ **dnějško** **škatulky** **ho** ze ~у като изваден от кутія съм; **chovat děti jako ve škatulce** експр. държа децата под стъклен похлупак 2. предмет, наподобяващ кутийка: **vše se nedá zařadit do připravených škatulek** всичко не може да се слóжи в предварително подготвен калъп

škatulk|ovat, -uji/разг. -uju нескв. (со) разг. експр., обикн. пейор. механично, самоцѣлно подрѣждам, класифицирам (нещо)

škebl|e, -e ж. 1. зоол. мйда (Anodonta) 2. мйда, раковина: **sbírat ~e v písku** събйрам миди в пясъка 3. прен. мйда: ~e **ušní** ушна мйда 4. експр. кратуна, тиква (за глава): **bolí mě ~e** болй ме кратуната

škemral, -a м. експр. човѣк, който непрекъснато моли, хлѣнчи за нещо

škemr|at, -ám нескв. (о со; на кот со) експр. хлѣнча, врѣнкам, мрѣнкам (да получа нещо; за нещо от някого): ~at **o podporu** хлѣнча за помощ, за подкрѣпа

škica, **škicák**, **škicovat** вж. **skica**, **skicák**, **skicovat**

škleb|it se, -ím se нескв. 1. (ѣти; на коho) кривя се, гримаснича (на нещо, на някого): **cynicky se ~it** права цинична гримаса 2. обикн. третол. -í se експр. зѣе открит (за пропасть): ~íci se **propast** зинала пропасть 3. експр. хйля се: **proč se ~íš?** защо се хйлиш?

škobrt|at, -ám нескв. разг. експр. 1. (о со) спѣвам се, препѣвам се (в нещо, по нещо): ~at **po kamenité cestě** препѣвам се по каменист път; ~at **o kameny** спѣвам се в камъните; **jazyk mu ~á** прен. езикът му се заплита 2. куцукам, тѣтря се, влача се

škobrt|at se, -ám se нескв. разг. експр. куцукам, тѣтря се, мѣкна се: ~al se **potmě domů** той се тѣтреше в тъмнината към къщи

škobrtav|ý, -á, -é експр. препѣващ се, тѣтрещ се, куцукащ: **jít těžkým ~ým krokem** вървя с препѣващи се крачки

škobrt|out, -u св. разг. експр. 1. (о со) спѣна се, препѣна се (в нещо): ~out se **o práh** спѣна се в прага 2. прен. спѣна се, препѣна се: ~out **o zákony** препѣна се в законите; ~out **v životě** препѣна се в живота; ~out **v řeči**, **v recitaci** запѣна се, заѣкна при говорене, при рецитация

škod|a I, -у ж. 1. вреда, щета, пакост: **hmotná ~a** материална щета; ~a **na zdraví** телесна повреда; **způsobit ~u** причиня вреда; **utrpět ~u** понеса щета; **proč si děláte takovou ~u?** защо правите такива разоходи? **ke své ~ě** в своа вреда; **nebude mu to na ~u** няма да му е от вреда; **pojištění proti živelním ~ám** застраховка срещу стихийни бедствия; ~a **zaviněná neopatrností** вреда, причинена от невнимание; **náhrada ~u** обезщетение за вреда; **nadělat mnoho** ~ причиня голѣми щети; **nadělat víc ~u než užítu** донеса повече вреда, отколкото полза 2. вреда, ущърб: **zkušenosti nejsou člověku nikdy na ~u** опитът никога не вреди; **udělat něco ke ~ě myšlenky** извърша нещо във вреда на идѣята

škoda II нар. жалко: ~ **toho člověka** жалко за този човѣк; **na takovou práci je ho** ~ жалко е той да се занимава с такава работа; ~ **času** жалко за времето; ~ **mluvit!** напрасно приказвам; каквó да говорим; няма смисъл да говорим! ~ **že nepřišel dřív** жалко, че той не дойдѣ по-рано

škod|it, -ím нескв. (коти, ѣти) вредя, пакостя (на някого, на нещо): ~it si **na zdraví** вредя на здравето си, уврѣждам си здравето; **ne-ילו by něco vypít, sníst** няма да е лошо, ако пий-нещо **škodliv|ý** вреден; вредно; прекаленото е вредно; прекален светец и богу не е драг

škodlivě нар. вредно

škodlivin|a, -у ж. вредно вещество: **ochrana pracujících před ~ami** охрана на трудещите се от вредни вещества; **obrana organismu proti ~ám** защита на организма срещу вредни вещества

škodlivost, -i ж. вредност, вреда: ~ **kouření, alkoholu** вредата от пушенето, от алкохола

škodliv|ý, -á, -é вреден, опасен: ~ý **hmyz** вредни насекоми; ~é **látky** вредни вещества; **zdraví ~é výpary** вредни за здравето изпарения; ~é **záření** вредно излъчване; ~ý **vliv** вредно, опасно влияние; ~ý **zvyk** вреден, лош навик

škodn|á, -é ж. лов. горски вреден дивѣч

škodn|ý, -á, -é вреден: ~é **zvíře** вредно животно

škodolib|ý нар. злорáдо: ~ se **radovat** злорáдствам

škodolibost, -i ж. злорáдство

škodolib|ý, -á, -é злорад, злостен, ехиден: **~é klepny** злостни клокарки; **~ý úsměv** ехидна усмивка; **~é uspokojení** злорадо задоволство
škodovák, -a *м. разг.* работник в заводите „Шкода“

škodovk|a, -y *ж. разг.* колà марка „Шкода“

škola, -y *ж.* 1. училище: **chodit do ~y** ходя на училище; **vychodit ~u** завърша училище; **dítě ~ou povinné** дете в училищна възраст; **vyloučit ze ~y** изключва от училище; **~y prvního, druhého, třetího stupně** училища от първа, от втора, от трета степен; **národní, obecná ~a** *оснар.* начално училище; **základní devítiletá ~a** основно деветокласно училище; **střední všeobecné vzdělávací ~a** средно общообразователно училище; **odborné ~y** професионални училища; **průmyslová ~a** техникум; **hospodářská ~a** търговски техникум, търговско училище; **sociálně zdravotní ~a** медицинско училище; **zemědělská ~a** селскостопанско училище; **pedagogická ~a** педагогическо училище; **~a uměleckého směru** художествено училище, музикално училище *и под.*; училище по изкуствата; **vysoká ~a** висше училище, висше учебно заведение; **vysoká ~a ekonomická** висш икономически институт; **jazyková ~a** езикова гимназия **б)** курс по чужди езици; **hudební ~a** музикално училище; **zvláštní, pomocná ~a** помощно училище, специално училище за бавно развиващи се деца; **internátní ~a** училище-интернат; **večerní ~a (pro pracující)** вечерно училище; **mateřská ~a** детска градина; **jednotřídní, dvoutrídní ~a** еднокласно, двукласно училище 2. училище, училищна сграда: **postavili jsme si novou ~u** построихме си ново училище 3. училище, учебни занятия: **dnes nemáme ~u** днес нямаме училище, не сме на училище; **být, zůstat po ~e** остана след ча-

◆◆◆

~ou бягам, избягам от училище 4. школа: **projit tvrdou ~ou života** премина суровата школа на живота; **to je pro nás dobrá ~a** за нас това е добра школа; **gymnastická ~a** *спорт.* гимнастическа школа; **filozofická ~a** философска школа; **básnická ~a** поетична школа; **malířská ~a** живописна школа; **pražská ~a lingvistická** пражка лингвистична школа

školácky *нар.* 1. ученически 2. *пейор.* неопитно, детински

školáck|ý, -á, -é 1. ученически: **~é povinnosti** ученически задължения; **~é písmo** ученически, детски почерк 2. *пейор.* неопитен, детински, елементарен: **~á chyba** детинска, елементарна грешка; **~ý překlad** непохватен, ученически превод

školačk|a, -y *ж.* ученичка

školák, -a *м.* ученик

školen|í, -í *ср.* 1. обучение, учение, подготовка: **pěvecké, herecké ~í** певческо, актьорско обучение; подготовка на певци, на актьори; **politické ~í** политическа подготовка; **zdravotnické ~í** медицинска подготовка 2. школовка: **~í hlasu** школовка на гласа

školen|ý, -á, -é школуван, обучен, подготвен, квалифициран: **~ý zaměstnanec** квалифициран работник; **~ý hlas** (добре) поставен глас **školitel, -e** *м.* научен ръководител, инструктор **škol|it, -ím** *несв. (koho – вин.)* обучавам, подготвям, квалифицирам (*някого*): **~it zaměstnance** обучавам персонал (*работници и специалисти*)

škol|it se, -ím se *несв.* обучавам се, подготвям се, квалифицирам се: **odborně se ~it** квалифицирам се в професионално отношение

škol|k|a, -y *ж.* 1. *разг.* детска градина, забавачница: **chodit do ~y** ходя на детска градина 2. разсадник: **ovocná ~a** разсадник за овощни дървета

školn|é, -ého *ср.* училищна такса

školn|í, -í, -í 1. училищен: **~í vysvědčení** годишно училищно свидетелство; **~í vzdělání** училищно образование; **~í věk** училищна възраст 2. учебен: **~í potřeby, pomůcky** учебни помагала, пособия; **~í rok** учебна година; **~í letadlo** *воен.* учебен самолет

školnic|e, -e *ж.* училищна прислужница

školník, -a *м.* училищен прислужник, байчо

školomet, -a *м. пейор.* даскал-педант

školometsky *нар.* по даскалски, педантично, сүхо

školometsk|ý, -á, -é даскалски, педантичен

školsk|ý, -á, -é 1. училищен, образователен: **~ý rozhlas** училищна радиоредба; **~á soustava** образователна система; **~ý zákon** закон за училищата; **~á reforma** училищна реформа 2. *прен.* елементарен, нагледен: **~ý příklad** елементарен, нагледен, показателен пример

školstv|í, -í *ср.* учебно дело; просвета: **organizace ~í** организация на учебното дело; **ministerstvo ~í** министерство на просветата

◆◆◆ **nřij|ok**

главата ми е като шиник

škorpión [-on/-ón], **-a** *м. зool.* скорпион (Scorpio)

škorp|it se, -ím se *несв. (s kým) разг.* карам се, спречквам се (*с някого*): **dětské ~ení** детски разправии, детски сръдни

škot *вж. skot*

škrabáč|k|a, -y *ж. техн.* стърғало, стърғалка, шпакла (*бояджийска, зидарска и под.*)

škrabad|lo, -a *ср.* стърғало: **~o na sněh** снегориначка

škrabák I, -a *м.* 1. *пейор.* писар, канцеларски плѣх 2. *пейор.* драскѣч

škrabák II, -u *м.* стъргало, стъргѣлка: ~ **na boty** стъргало за обувки

škrabal, -a *м.* *пейор.* 1. драскѣч; човѣк, който пише нечетливо 2. драскѣч; човѣк, който пише злѣ (*в съдържателно отношение*); писарушка; пишман-писател

škrában|ec, -ce *м.* *експр.* драскотина

škrábanic|e, škrabanic|e, -e *ж.* *пейор.* драсканици, драскулици; *прен.* йероглифи: **nečitelná, nevzhledná** ~e нечетлив, некрасив почерк; нешто нечетливо и некрасиво написано; **doktor-ské** ~e лѣкарски нечетлив почерк

škrábanin|a, škrabanin|a, -u *ж.* *пейор.* драсканица, драскулици; *прен.* йероглифи

škráb|at, škrab|at, -u/по-рядко -ám *несв.* 1. дращя: **límc** ~e **na těle** яката ме дращи; **ty** ~eš! не си брѣснат – бодеш! ~e **mě v krku** *безл.* нешто ми дращи в гърлото 2. (*на со, по ѣт, кам*) драскам (*по нецо, някъде*): **pes** ~e **na dveře** кучето драска по вратата; **ne-ej na zed!** не драскай по стената! 3. *прен. експр.* драскам, пиша грѣзно: ~at **jako kocour** пиша с краката си, драскам 4. чѣша (се): ~at **se na zádech** чѣша се по гърба; ~at **se nehty** чѣша се с нѣкти; ~at **si vyrážku** чѣша си пѣпките; ~at **se až do krve** разчѣсвам се до крѣв 5. трѣя: ~ání **styčných ploch** *техн.* трѣене на допѣрни плоскости, повърхности 6. (*со*) остъргвам, бѣля (*нецо*): ~at **brambory** стържа, бѣля картофи; ~at **ovoce** остъргвам, бѣля плодове 7. (*со odkud, со z ѣeho*) лющя, обѣлвам, изстъргвам (*нецо от някъде, от нецо*): ~at **kůru ze stromů** бѣля корѣ на дървѣта; ~at **starou barvu ze stěny** лющя стѣра боя от стена; ~at **bláto z bot** изстъргвам кѣл от обувки

škráb|at se, -u se/по-рядко -ám se *несв.* (*kudy, kam, odkud*) *експр.* 1. катѣря се (*през някъде, някъде, отнякъде*): ~at **se na skálu** катѣря се по скала; ~at **se do kopce, do schodů** катѣря се по байр, по стълби 2. провѣрам се (*през някъде, някъде, отнякъде*): ~at **se bodlácím, houštím** провѣрам се из трѣнак, из гѣсталѣк

škrabk|a, -y *ж.* стъргѣлка, чистѣчка, белѣчка (*за плодове, картофи и под.*): ~a **na sněh** снегоринѣчка, ринѣчка за сняг

škráb|nout, -nu *св.* (*коho, со ѣít*) драсна, одра̀скам (*някого, нецо с нецо*): ~nout **nehtem** драсна с нѣкт

škráb|nout se, -nu se *св.* (*о со*) одра̀скам се, драсна се (*на нецо, в нецо*): ~nout **se o drát** одра̀скам се в тѣл; ~nout **se do krve** одра̀скам се до крѣв

škráb|nut|í, -í *ср.* 1. одра̀скване 2. дра̀скотина

škrabopis, -u *м.* *шегов.* много нечетлив почерк: **kdo má číst takový** ~ кой да четѣ тѣзи йероглифи, тѣзи дра̀сканицы, дра̀скулицы

škrabošk|a, -y *ж.* мѣска: ~a **slušnosti, lhovstejnosti** *прен.* мѣска на (благо)приличие, на **рвѣше**◆ **šmátchuaň** захвѣрля мѣската

škraloup, -u *м.* 1. каймак; корѣчка върху гѣста тѣчност или каша: **na mléku se udělal** ~ млякото хвана каймак, върху млякото се образѣва каймак 2. корѣ: **rozpukané** ~y **půdy** напукана корѣ на почвата 3. *разг. експр.* петно на репутацията: **má nějaký** ~ **z minulosti** има някако петно, прегрѣшение в мѣналото

škrkavk|a, -y *ж.* *зоол.* глист (*Ascaris saracaris*)

škrob I, -u *м.* 1. скорбяла, ко̀ла, нишестѣ: **bramborový, pšeničný** ~ картофена, пшенична скорбяла 2. лепило от нишестѣ, клѣйстер

škrob II, -a *м.* *пейор.* скрѣнза, скѣпѣрник, цищя: **nebud'** ~ **a zaplať to!** не бѣди скрѣнза и плати!

škrobárn|a, -y *ж.* фабрика за скорбяла, за ко̀ла; нишестѣна фабрика

škrobeně *нар. прен.* принѣдено, превзѣто, неестѣствено, сковано, прекалено официално: ~ **se uklonit** поклоня се превзѣто; ~ **někoho přijmout** приѣма някого сѣхо, хладно, сдѣржано

škroben|ý, -á, -é 1. колѣсан: ~é **límc**, **košile** колѣсаны якѣ, рѣзи 2. *прен.* принѣден, превзѣт, неестѣствен, скован, прекалено официален: ~á **společnost** превзѣто общество; ~ý **výraz** неестѣствен израз

škrob|it, -ím *несв.* (*со*) колѣсвам (*нецо*): ~it **plátno** колѣсвам платно; ~it **prádlo** колѣсвам бельѣ

škrpál, -u *м.* *разг. експр.* калѣвра, патѣк, изнѣсена обувка

škrť, -u *м.* 1. дра̀скотина, дра̀сване: ~y **po zdi** дра̀скотини по стена; **podepsat se jedním ~em pera** подпѣша се с едно дра̀сване на писѣлката 2. зачѣркване, задра̀скване: **redakční** ~y редакционни съкращения; **rukopis je samý** ~ в рѣквѣтѣ ◆ **uříděnomu** ~ **přes rozpočet** обѣркам смѣтките на някого

škrť|at, -ám *несв.* 1. (*со*) задра̀сquam (*нецо*): ~at **některá slova** задра̀сquam някои дѣми 2. (*ѣít; со о со*) дра̀сquam (*нецо; нецо в нецо*): ~at **zápalkou** дра̀сquam клѣчка (кибрѣт)

škrť|it, -ím *несв.* 1. (*коho – вин.*) душѣ, удѣшвам (*някого*): ~it **někoho holýma rukama** душѣ някого с гѣлы рѣцѣ 2. *обикн. третол.* -í стѣга (*някого*): ~í **ho límc** яката го стѣга, убѣва 3. (*коho, со*) *прен. експр.* потѣскам, задушѣвам (*някого, нецо*): ~it **pokrokové myšlenky** потѣскам, преслѣдвам прогресивни идѣи 4. (*на кот, на ѣт; со, ѣít*) *прен. експр.*

икономисвам, пестя́ (от някого, от нещо):
~í každým korunu трепери над всяка стотинка;
~í na jídle икономисва, пести́ от храната
škrťit se, -ím se неск. задушавам се: **~il se v úzkém límci** той се задушаваше в тясната яка
škrťnout, -nu св. **1.** (со; *čít*; со о со) драсна (нещо с нещо; с нещо; нещо в нещо): **~nout zápalkou** драсна клечка (кибрйт) **2.** (со) задраскам, зачеркна (нещо): **~nout jméno ze seznamu** зачеркна едно име в списъка; **со se nehodí, ~něte** ненужното зачеркнете
škrupule вж. **skrupule**
škubánek, -ku м. „шкүбанек“ (вид качамак от картофи)
škub|at, -u/-ám неск. **1.** (со; –; *čít*) дърпам, тегля, свивам (нещо); трепкам (с нещо): **~at provazem** дърпам въжето(то); **~al ho zlostně za rukáv** той го дърпаше, теглеше го злобно за ръкава; **~al nervózně rameny** той свиваше нервно раменето, раменете му нервно подскочаха; **pláč mu ~al celým tělem** плачът разтърсваше цялото му тяло; **~alo mu zlostně v koutcích rtů** безл. ъгълчетата на устата му злобно трепкаха, подскочаха; **v ráně mi bolestivě ~á** безл. раната ми болезнено пулсира
 ♦ **škub|at se, -u se/-ám se** неск. **1.** (со s/z *čeho*) късам енергично, смъквам (нещо от нещо): **~at se sebe hořící šaty** смъквам от себе си горящи дрехи **3.** (со *od-kud*) скүбя, оскүбвам, изтръгвам, късам (нещо отнякъде): **~at si vlasy z hlavy** скүбя си косите; **~at stránky z knihy** късам листа от книга; **~at husy** оскүбвам гъски, скүбя пух от гъски; **~at zákazníky** прен. експр. скүбя клиентите **4.** (кого, со) късам, разкъсвам (някого, нещо): **~at papír na kousky** късам хартия на парченца; **dravec ~e svou oběť** хищникът разкъсва жертвата си
škub|at se, -u se/-ám se неск. **1.** също и **škub|at sebou, -u sebou/-ám sebou** потрепървам, потръпвам, гърча се, мятам се: **v horeče sebou ~al** от треската той потрепърваше, гърчеше се, мяташе се **2.** обикн. трепол. **-e se/-á se** къса се, разпада се: **ta vlna se snadno ~e** тази вълна лесно се къса
škubav|ý, -á, -é конвулсивен: **~é bolesti** конвулсивни болки; **~é vzlykání** конвулсивно ридание; **~é křeče** мед. гърчове
škub|nout, -nu св. **1.** (*čít*) потрѣпна; потрѣпне ми (нещо): **~la hlavou, rukou** главата ѝ, ръката ѝ потрѣпна **2.** (*čít, za со*) дрѣпна (нещо, за нещо)
škub|nout sebou, -nu sebou св. трѣпна, потрѣпна, потрѣпна: **~nout sebou leknutím** трѣпна от уплаха
škůdc|e, -e м. **1.** вредител: **hubení ~ů** изтрѣбване

на вредители **2.** нарушител, смутител: **~i veřejného pořádku** нарушители на обществения ред
škůdcovsk|ý, -á, -é вредителски: **~á činnost** вредителска дейност; **~é živly** вредителски елементи
škůdcovstv|í, -í ср. вредителство: **záměrné ~í** умислено, преднамерено вредителство
škůdkyn|ě, -ě ж. **1.** вредителка **2.** нарушителка
škulil, -a м. експр. циция, скрънза, пинтия (за мъж)
škulil|ka, -y ж. експр. циция, скрънза, пинтия (за жена)
škul|it, -ím неск. експр. **1.** стиснат съм, циция съм, прен. стискам (се) **2.** (со, с *čít/no-рядко čít, na čet*) стискам (нещо), трепери (над нещо), пестя, икономисвам (нещо): **~it s každým grošem** стискам всяка стотинка, трепери над стотинката
škuner, -u м. мор. шхүна
škvár, -u м. пейор. литературен брак, боклук, халтура
škvár|a, -y ж. сгурия, шлака
škvarek, -ku м. прѣжка
škvarkov|ý, -á, -é който се отнася до прѣжка
škvárov|ý, -á, -é който се отнася до сгурия, до шлака: **~ý beton** строит. сгурбетон
škvář|it, -ím неск. (со) **1.** пържа (нещо) **2.** топя (нещо): **~it sádlo** топя маз
škvář|it se, -ím se неск. пържа се: **~it se na slunci** пържа се на слънце
vlastní šřavě пържа се на собствения си огън, в собствен сѳс
škvír|a, -y ж. ѳепка, ѳепнатина, пукнатина, пролүка
škvor, -a м. зоол. кукуляза (Forticula auricularis)
 ♦ **škvrně, -te** ср. разг. експр. дребосък, завързък, фърфалък
škyt|at, -ám неск. хълцам: **hlasitě ~at** хълцам шумно; **motor ~al a prskal** прен. моторът се давеше и прашѳеше
škytavk|a, -y ж. хълцане, хълцавица: **přepadla mě ~a** разхълцах се, хвана ме хълцавица
škyt|nout, -nu св. хълцна: **nesměl si ani ~nout** разг. експр. той не смѳеше да гълкне дори, не смѳеше зѳб да обѳели
šlágr, -u м. **1.** шлагер: **nasládlý, otřelý** ~ сладникав, изтрѳкан шлагер **2.** изненада, шлагер, разг. експр. гвѳздеј: **hlavní ~ módní přehlídky** голямата изненада на модното ревю; **~ letošní divadelní sezony** гвѳздеят на този театрален сезон
šlahoun, -u м. дѳлга висѳка издѳнка; филиз

šlach|a, -y *ж.* сухожилие, жила: **Achillova ~a** *анат.* ахилесово сухожилие

šlachovit|ý, -á, -é жилест

šlak, -u *м.* малко остар. разг. удар: **trefil ho ~**

да го вземат! пустият му човек!

šlamastyk|a, -y *ж.* разг. експр. затруднително положение; неприятна история; каша: **být v pěkné šlamastyce** добре съм се подредил, забъркал съм се в хубава каша; **dostat se do ~y** забъркам се в една каша; **dostat se ze ~y** отгърва се от някаква неприятна история, измъкна се от някаква каша

šlapací, -í, -í крачен; който е с педали; педален

šlapad|lo, -a *ср.* педал

šlap|at, -u/-ám *несв.* 1. (*do čeho, na co, po čem, po kot*) тъпча (*нещо, някого; по нещо, по някого*), гъзя (*в нещо, по нещо*): **~at do bláta** гъзя в калта; **ne~te na trávník** не газете, не тъпчете (по) тревата; **~ete mi na nohu** настъ-

пна на ми

někomu na paty ходя по петите на някого;

~at si po vlastním štěstí не си знай интереса;

~at si na jazyk фъфля; **~at si na rozum** чав-

ка ми е изпила акъла 2. (*co*) тъпча, мачкам,

утъпквам, трамбовам (*нещо*): **~at zeli, hrozny**

увалявам

държам се изправен във водата 3. (*co*) по-

тъпквам (*нещо*): **~at pravdu, lidskou dů-**

stojnost, svobodu *прен. книж.* потъпквам

правдата, човешкото достойнство, свободата

4. (*co*) въртя (*педали*): **sedlí na kola a ~ali**

явна колелата и завъртяха педалите 5. (*co, po čem*) *обикн. експр.* вървя, крача (*някъде*):

~at pěšky вървя (си) пеша; **~at si to po silnici**

крача, вървя по шосе

šlapk|a, -y *ж.* 1. ходило, стъпало: **bosé ~y** боси

ходила, боси крака; **roztrhané ~y punčoch**

прен. скъсани стъпала на чорапи 2. лека дам-

ска обувка 3. педал 4. *прен.* проститутка

šláp|nout, -nu *св.* (*do čeho, na co, po čem, po kot*) стъпя (*в нещо, на нещо*), настъпя (*нещо, някого*): **~nout někomu na nohu** настъпя

на ми

~nout někomu na kuří oko настъпя някого

по мазола; **~nout někomu na krk** стъпя ня-

кому на шията; **~nout na plyn** дам газ; **~nout**

do pedálů *експр.* стъпя на педали

šláp|ot|a, -y *ж.* стъпка; след, диря от стъпка

šle, šlí *ж.* *обикн. мн.* презрамки, тиранти

šleh, -u *м.* 1. шибване, удар: **~ satiry** *прен. експр.*

жилото на сатирата 2. *жарг.* доза наркотик

3. *жарг.* приемане на доза наркотик

šleh|a, -y *ж.* разг. експр. шибване, удар

šlehač, -e *м.* миксер; уред за разбиване на каймак, на белтък и под.

šlehačk|a, -y *ж.* 1. разбит каймак, разбита сметана

dortu каймак, връх на нещо; най-хубавото в дадена работа 2. миксер, уред за разбиване на каймак, на сметана и под.

šlehačkov|ý, -á, -é сметанов, каймачен; който е от бита сметана, с бита сметана, от каймак, с каймак: **~ý dort** сметанова торта, торта с бита сметана

šlehan|ý, -á, -é разбит: **~á smetana** разбита сметана; **~é těsto** *готв.* рядко, бито в миксер

тесто; панишипанено тесто

šleh|at, -ám *несв.* 1. (*koho, co*) шибам, удрям (*някого, нещо*): **~at koně** шибам кон/коня

2. (*koho, co*) *прен.* бичувам (*някого, нещо*):

~at nedostatky *експр.* бичувам недостатъци

3. (*co*) разбивам (*нещо*): **~at bílky, smetanu**

готв. разбивам белтъци, сметана 4. (*čít*)

прен. въртя (*нещо*) рязко, отривисто: **pes ~á**

експр. работи му езикът 5. *обикн. третол.* -á

прен. издига се рязко, отривисто; изригва:

plameny ~ají do výše пламъците се издигат

нагоре, пламъците плющят; **blesky ~ají oblo-**

hou светкавици раздират небосвода; **děšť ~á**

дъждът плющи, шибва; **z očí mu ~á vášeň** *прен.*

експр. от очите му искри страст

šleh|nout, -nu *св.* 1. (*koho, co*) шибна, ударя

(*някого, нещо*): **kočí ~l koně** кочияшът шибна

коня/конете; **kráva ~la ocasem po mouše** кра-

вата плясна мухата с опашка 2. (*koho, co čít*)

прен. хвърля, мётна (*нещо към някого, към*

нещо; на някого, на нещо): **~l dívku pohle-**

dem той хвърли поглед на момичето 3. *обикн.*

третол. -**ne** проблесне: **~l blesk** блясна свет-

кавица; **pruh světla ~l tmou** ивица светлина

проблясна в тъмнината; **mozkem mu ~l ná-**

pad *прен. експр.* в главата му проблясна идея

4. *обикн.* **šleh|nout si, -nu si** (*co*) *жарг.* взема,

приема доза наркотик

šlechetně *нар.* благородно, доблестно, почтено:

~ jednat постъпвам благородно

šlechetnost, -i *ж.* 1. благородство 2. благородна

постъпка: **je to od něho** ~ това е благородно

от негова страна

šlechetn|ý, -á, -é благороден, доблестен, почтен:

~é srdce благородно сърце; **~ý cit, úmysl, sku-**

tek благородно чувство, намерение; благо-

родна постъпка

šlecht|a, -y *ж.* аристокрация, дворянство,

шляхта, благородническо съсловие: **česká ~a**

чешка аристокрация; **polská ~a** полска шляхта;

rodová ~a потомствено дворянство

šlechtěný, -á, -é облагороден, култивирован, поддържан

šlechtic, -e м. благородник, дворянин, аристократ
šlechtický, -á, -é благороднически, дворянски, аристократичен: **~ý původ** благороднически, аристократичен произход; **starý ~ý rod** стар благороднически род

šlechtictví, -í ср. благородничество, принадлежност към аристокрацията: **zrušení ~í** ликвидирание на аристокрацията като съсловие, премахване на дворянските привилегии
šlechtička, -y ж. благородница, дворянка, аристократка

šlechtitel, -e м. земед. селекционер, облагородител

šlechtitelka, -y ж. земед. селекционерка

šlechtitelský, -á, -é 1. селекционен: **~á stanice** селекционна станция 2. селекционерски

šlechtit, -ím неслв. 1. (кого, со) облагодорявам, култивирам (някого, нещо) 2. (со) земед. подобрявам, селекционирам (сортове)

šlejška вж. slejška

šlem, -u м. разг. слуз, лига, хръчка

šlendrián, -u м. разг. безпорядък, небрежност, безотговорност

šlépěj, -e ж. стъпка, следа, дйря: **jít v něčích ~ích** вървя по стъпките на някого и по-често прен.

šlichta, -y ж. 1. помия; сварена във вода ряска храна за животни: **~a z brambor** картофена помия; **něst ~u prasatům** ндся помия на свинете 2. експр. буламач, помия

šlupka експр. подремна си (обикновено след обяд); ударя му един спанак

šlohnout, -nu св. (со) грубо задигна, открадна; свия, забърша (нещо)

šluk, -u м. солук, всмукване, дръпване (от цигара) на някого да си дръпне, да смукне (от цигара)

šluknout si, -nu si св. смукна, дръпна си (от цигара): **~l si z cizí cigarety** той си дръпна, смукна от чужда цигара

šlukovat, -uji/разг. -uju неслв. разг. смуквам, дръпам (от цигара)

šlupka вж. slupka

šlus, -u м. разг. експр. файром, пайдус, край
šlusovat, -uji/разг. -uju неслв. (со) жарг. завършвам (концерт и под.), свиря последен (на концерт и под.)

šlusovka, -y ж. жарг. последна, заключителна песен на концерт

šmahem нар. разг. наведнъж, изцяло, безразборно, разг. топтан: **nelze všechno ~ odmítat** не може абсолютно всичко да се отрича с лека ръка

šmajdat, -ám неслв. разг. кўцам, накуцвам, тьтрузя се, пãтрам, мъкна се: **~at na levou nohu** пãтрам сьм, кўцам с левия (си) крак; **~al podle krav** той пãтраше, тьтрузеше се, мъкнеше се подир кравите

šmajdavý, -á, -é пãтрав, накуцващ

šmajchlovat se, -uji se/разг. -uju se неслв. (ке кому) разг. подмãзвам се, угòдничã (на някого), ласкãя (някого)

šmakovat, обикн. третол. -uje неслв. (кому) разг. експр. вкўсно е, слãдко е, услãжда се (на някого): **to jídlo mi ~uje** това ядене ми е вкўсно

šmatat, -ám неслв. (на коho, на со) разг. пипам, бãрам (някого, нещо), посãгам (кьм някого, кьм нещо)

šmařhat, -ám неслв. разг. експр. накуцвам, кўцам, тьтрузя се, пãтрам

šmãtnout, -nu св. (по кот, по чет) разг. пипна, бãрна (някого, нещо), посегна (кьм някого, кьм нещо)

š(m)ãtrãt, -ám неслв. (по кот, по чет) разг. експр. тьтрься (някого, нещо) пипнешком, ðпилом: **~at ve tmě** вървя ðпилом, пипнешката в тъмнината

š(m)ãtrãt (se), -ám (se) неслв. разг. експр. тьтрься се, влача се, мъкна се, вървя неуверено

šmejď, -u м. 1. разг. пейор. бракувана, долнопрòбна стòка, боклук 2. обикн. мн. **šmejďly**, -ů интриги, сплетни

šmejďjit, -ím неслв. 1. (цит, по чет) разг. експр. обикалям, шãря, тьтрьшвам (някъде, из нещо): **~it po světnici** шãря, тьтрьшвам из стãята 2. (по чет, kde) пейор. дўша, дèбна (нещо, за нещо, навсякъде): **~it po obchodech** дўша, следя, дйря, дèбна по магазините, обикалям магазините

šmejďsky нар. разг. експр. некадърно, кòфти, некачествено, долнопрòбно: **~ nahrané kazety** некадърно, долнопрòбно записани касети

šmejďský, -á, -é разг. експр. некадърен, кòфти, некачествен, долнопрòбен: **~á větrovka nevydržela ani jednu sezonu** некачественото яке не издържã и един сезон

smejkat, **smejkat se**, **šmejknout** вж. smýkat, smýkat se, smýknout

šmelinã, -y ж. разг. пейор. спèкула, търговия със спèкула, чèрна бòрса

šmelinãř, -e м. спекулãнт, чернобòрсãджия

šmelinãřjit, -ím неслв. (s cit; -) разг. пейор. занимãвам се със спèкула, с чèрна бòрса; тьтргўвам на чèрно (с нещо)

šmelinãřka, -y ж. разг. пейор. спекулãнтка, чернобòрсãджийка

šmelinãřský, -á, -é разг. пейор. спекулãнтски, чернобòрсãджийски

šmelinářstv|í, -í *ср. разг. пейор.* спекулантство, черноборсаджийство
šmell|it, -ím *несв. (s čím) разг. пейор.* занимавам се с чёрна борса, със спёкула; търгувам на чёрно (*с нещо*)
šmidl|at, -ám *несв. (na со) разг. пейор.* стържа, свира лóшо (*на нещо*): **~at na housle** стържа на цигулка
šmik|at, -ám *несв. (со čím) разг. експр.* рёжа, стрйжа, кръцкам (*нещо с нещо*)
šmik|nout, -nu *св. (со čím) разг. експр.* рёзна, порёжа (*нещо с нещо*): **~l se do prstu** той си поряза пръста
šmink|a, -у *ж. разг.* грйм
šmink|ovat, -uji/разг. -uju *несв. (koho, со)* гримирам (*някого, нещо*)
šmír, -u *м. разг.* катрån
šmír|a, -у *ж. пейор. 1. остар.* пъгуваща театрална трúпа **2.** халтúра, мърляшка рåбота в театъра
šmírák, -а *м. пейор.* актòр дилетåнт, мърляч
šmirgl, -u *м. разг.* шмиргел
šmirgl|ovat, -uji/разг. -uju *несв. разг.* чистя, шлифòвам с шмиргел
šmirgl|papír, -u *м. разг.* шмиргел, гласпапир
šmodrch|a, -у *м. и ж. разг. експр.* загубеняк, мýхльо, хåпльò
šmodrch|at, -ám *несв. разг. експр. 1. (со)* заплитам, обòрквам (*нещо*) **2.** фъфля, заёквам, мотолёвям
šmodrch|at se, -ám se *несв. разг. експр.* заплитам се, обòрквам се, препъвам се
šmolkov|ání, -ní *ср.* **ošmolení**
jako ~a ясно сини очи
šmolkov|at, -á, -é син, синкав; кòйто е с цветå на синка
šmouh|a, -у *ж.* мръсна йвица; петнò, изцапано място
šmudl|a, -у *м. и ж. разг. експр. 1.* мърльо, мърла, мърляч, мърлячка: **takový ~a, nechce se mýt** мърльо с мърльо, не йска да се мие **2.** дрёбна рйба (*за човек*)
šmudl|at, -ám *несв. (со) разг. експр.* мърлям (*нещо*): **~at nádobí** мия небрèжно, недобрòсвестно кúхненски съдове; **~at knihu** мърлям книга
šmudl|avý, -á, -ý *ср.* **šmudlovitý**
 като øхлюв
šněrovac|í, -í, -í кòйто се стяга с връзки: **~í boty** висòки (*обикн. дамски*) обúвки с връзки
šněrovačk|a, -у *ж.* корсет
šněrovadl|o, -а *ср.* връзка (*за обувки, за корсет*)
šněrován|í, -í *ср.* връзките заедно с надúпчената част на висòка обúвка, на корсет
šněr|ovat, -uji/разг. -uju *несв. 1. (koho, со)* стя-

гам, връзвам с връзка (*някого, нещо*) **2. (со)** *прен. експр.* вървя на зиг-заг (*по нещо*): **opilec ~oval cestu** пияният вървеше по пътя и залиташе насåм-натåм
šňoř|it, -ím *несв. (koho, со) експр.* гйздя, кйча, трýфя (*някого, нещо*)
šňupac|í, -í, -í кòйто слúжи за смъркане: **~í tabák** енфиè (*тютюн за смъркане*)
šňup|at, -u/-ám *несв.* смъркам енфиè
šňupav|ý, -á, -é кòйто се смърка: **~ý tabák** енфиè
šňup|ání, -ní *ср.* **šňupání**
ani za ~ec tabáku пукнат грòш не струва
šňup|nout (si), -nu (si) *св.* смъркна енфиè
šňuptychl, -u/-e *м. остар. разг.* нòсна кърпа
šňů|ra, -ry *ж. 1.* шнур, ширит, канåп, вьжè, връв: **~ra na prádlo** вьжè за пранè; **vést psa na ~ře** вòдя кúче на кайшка; **rybářská ~ra** влакнò, кòрда на риболòвна вьдица; **zápalná ~ra** фитил за взривяване, детонациòнен шнур; **elektrická, telefonní ~ra** електрически, телефонен шнур, кабел; **pupeční ~ra** анат. пòпна връв **2. прен.** редйца, колòна, върволица: **~ra aut** колòна от колй
šňůrk|a, -у *ж. умал.* връвчйца, вьжèнце, ширитче, шнурче, лèнтичка
šodò *ср. неизм. готв.* шодò
šofér, -а *м.* шофьòр
šoférk|a, -у *ж.* шофьòрка
šofér|ovat, -uji/разг. -uju *несв. разг.* шофирам, карам колå
šohaj *вж. šuhaj*
šok, -u *м. 1. мед.* шок: **pooperační ~** следоперациòнен шок; **nervový ~** нèрвен шок **2. прен.** шок, стрес: **cenový ~** ценовй шок; **nabídkový ~** шок, стрес от повишèно предлагане
šok|ovat, -uji/разг. -uju *несв. и св. 1. мед.* предизвйквам/предизвйкам шок **2. разг.** шокйрам: **tvé chování mě ~uje** поведèнието ти ме шокйра
šolich|at, -ám *несв. (со) разг. експр.* върша (*нещо*) нåдвè-нåтри
šort|ky, -ek *ж. само мн.* шòрти, къси панталòни
šort|avý, -á, -ý *ср.* **šortkavý**
někohe za ~у *експр.* държå се за някого като удåвник за слåмка; държå се за полите на някого; **chytit někohe za ~у** премётна някого; **běžel, jako by mu ~у hořely** *експр.* тòй бягаше като опåрен; **ať mi (všichni) políbí ~ грубо** (*всйчки*) да вървят по дяволите, да ми ядåt цървúлите
šosáčk|ý, -á, -é *пейор.* изостåнал, филистèрски, еснафски, консервативен
šosáctv|í, -í *ср. пейор.* изостåналост, филистèрство, еснафство, тесногръдство, тесногръдие, консервативност

šosák, -a *м. пейор.* изостанал човек, филистър, еснаф, тесногръдец, консерватор

šot, -u *м. филм.* кратък филм преди главната прожекция; *остар.* кинохроника, кинопреглед
šot|ek, -ka *м.* **1.** митол. джуджѐ-покровител на къщата, добър домашен дѹх **2.** *експр.* дяволче, лудѐтина, немърник **3.** *само в съчет.*

♦ **šlařský** *експр.* нагърещ, който променя смисъла на дѹмата

šouf|k|y, -ů *м. само мн. разг. експр. в съчет.*

♦ **člasi z něho** *увѐм.* много замѐ

šoufl *нар. предикативно разг.* кѓфти, лѓшо: **bylo mně moc** ~ бѐше ми много лѓшо, много ми бѐше кѓфти

šoumensky *нар.* шѓуменски, като шѓумен

šoupál|ek, -ka *м. зоол.* дърволѓзка (*птица*) (Certhia)

šoup|at, -u/-ám *несв.* **1.** (*kořo, со; řím, s řím*) тлѓскам, бѹтам, мѐстя, придвижвам, влѓча (*някого, нецо*): **~at nábytek z místa na místo** бѹтам, размѐствам мѐбелите насѓм-натѓм; **~at nohama o zem** тѓтря кракѓ **2.** (*kořo – вин. kat*) *експр.* мѐстя, премѐствам, прехвърлям, лѓшкам (*някого някъде*): **~ají ho z jednoho zaměstnání do druhého** лѓшкат го от една рѓбота на дрѹга

šoup|at se, -u se/-ám se *несв.* влѓча се, тѓтря се, мѓкна се

šoupát|k|o, -a *ср. техн.* шѓбър

šoup|nout, -nu *св.* **1.** (*kořo, со; řím; s řím*) премѐстя, прехвърля, придвижва (*някого, нецо*) **2.** (*kořo – вин. kat*) *експр.* премѐстя, препрѓтя (*някого някъде*): **~li ho z Prahy na venkov** *експр.* засѓлиха го от Прѓга в провинцията

šour|at se, -ám se *несв.* мѓкна се, влѓча се, тѓтря се

šourav|ý, -á, -é бѓвен, тѓжък, клатѹшкац се, тѓтрещ се (*за походка*)

šour|ek, -ku *м. анат.* кѓжена торбѓчка (*на тестукули*)

šourem *нар. малко остар., само в съчет. jít ~ разг. експр.* вървя пешѓ

šovinist|a [-ny-], -y *м.* шовинѓст

šovinistick|ý [-nusty-], -á, -é шовинистѓчен

šovinism|us, šovinism|us [-nyz-], -u *м.* шовинизъм

špacír, -u *м. малко остар. разг. експр.* разхѓдка

♦ **pouřít, pusřít, pusuna** *призв.* мврѐли-некипѐли; отвѓрям/отвѓря си устѓта; отвѓрям/отвѓря една устѓ

špacír|ovat (si, se), -uji (si, se)/разг. -uju (si, se) *несв. малко остар. разг. експр.* разхѓждам се

špacř|í, -í, -í който се отнѓся до скворѐц

špacř|ek I, -ka *м. одуш. зоол.* скворѐц (Sturnus)

♦ **malin|y** *нар.* маалин; **flouct ~y** *експр.* дрѐмя, клѓмам
špacř|ek II, -ku/-ka *м. неодуш. разг.* **1.** остатък от мѓлив **2.** угѓрка (*от цигара*), фас: **popelník plný ~ků** пепелник, пѓлен с фѓсове **3.** *дет.* чѹрка, пѓшка

řpá|n|ý *нар.* нѐрви

jako ~y *имам* нѐрви като въжѐта

špagát|ek, -ku *м. умал. разг.* канѓпче, въжѐн-це

♦ **člasi z něho** *увѐм.* някого изкѓсо

špaget|y, spaget|y, -ů *м. само мн.* спагѐти

špacht|le, -e *жс.* шпѓкла

špajz, -u *м. разг.* килѐр

špajzk|a, -y *жс. разг.* килѐр, килѐрче

špal|ek, -ku *м.* пѓн, дрѓвник, кютѹк: **postavit**

at|u *нар.* **se, skácet se, omdlít jako ~ek** *експр.* пѓдна, строполя се, припѓдна като пѓн; **stát, ležet, spát jako ~ek** *експр.* стоя, лежѓ, спѓ като пѓн; **takový ~!** какѓв тѓпѓк, дрѓвник! **položít, dát hlavu na ~ek** платѓ с главѓта си, дѓм живѓта си

špalí|ček, -ku *м. умал.* **1.** пѓнче, кютѹче **2.** *в съчет.* **~ek pohádek** подобрѓни приказки

špalík, -u *м. умал.* пѓнче, кютѹче

špalír, -u *м.* шпѓлир

španělsky *нар.* испѓнски, по испѓнски

španělsk|ý, -á, -é испѓнски: **~á stěna** паравѓн; **~á chřipka** *мед.* испѓнски грѓп; **~é ptáčky** *само мн. готв.* попиѐти, (говѐждо) вретѐно (*платки от говѐждо месо, навѓти на трѓбичка и навѓсийцѓтанѓ*)
mně ~á vesnice за мѐне товѓ е тѓмна Индия, китѓйска рѓбота; бѓкел не разбѓрам от товѓ; хабѐр си нѓмам от товѓ

španělstin|a, -y *жс.* испѓнски езѓк

špás, -u *м. разг.* шегѓ: **říci něco jen ~em** кажѓ нѐщо сѓмо на шегѓ; **nerozumí ~u** не разбѓра от шегѓ, от майтѓп; **je samý ~** тѓй/тѓ всѐ се шегѹва; **není mu do ~u** не мѹ е до шегѓ; **s tím nejsou řádné ~y** с тѓя рѓбота шегѓ не бѓва

♦ **špás|ovat, -uji/разг. -uju** *несв. (s řím) разг.* шегѹвам се, майтѓпа се (*с някого*): **~ovat s děvčaty** задѓрям, закѓчам момѓчета

špatně *нар.* злѓ, лѓшо: **má se ~** злѓ е, рѓботите му вървят злѓ; **je mi ~** лѓшо ми е; **~ se k ně-kmu zdat** *нар.* свѓнѓно

u něho ~ zapsán тѓй му ѓма зѓб, ѓма лѓшо мнѐние за нѐго

špatnost, -i *жс.* **1.** лошотѓ, злинѓ: **být pro každou ~** *разг. експр.* готѓв сѓм за всѓкаква лудорѓя **2.** нѓзост, мѐрзост, мрѓсотѓя

špatn|ý, -á, -é, сравн. horří, превѓзх. nejhorří

1. лошо, некачествен, калпав: **~ý stav silnic** лошо състояние на пътища; **~é životní podmínky** лоши условия на живот; **~á paměť** слаба памет; **to není ~ý nápad** това не е лоша идея, не е лошо хрумване; **je to s námi ~é** положението ни е лошо; **dělat ~ý dojem** правя лошо впечатление; **ukázat se ve ~ém světle** покажа се в лоша светлина **2.** погрешен, неправилен, невърен: **~á diagnóza** неправилна диагноза; **přijít, obrátit se na ~ou adresu** прен. обърна се на грешен адрес; **za ~ý konec** лошо подхвана работата, нещата **3.** болен, болнав: **babička je už moc ~á** баба е вече много зле

špeditér, špeditérství *вж. speditér, speditérství*
špeh, -a *м. малко остар. пейор.* шпионин
špeh|ovat, -uji/разг. -uju *несв. (кого, со) малко остар. пейор.* шпионирам, следя (някаго, нещо)

špehýrk|a, -u *ж.* шпионка (на врата)

špej|le, -e *ж.* дървена клечка, пръчица, чивия

◆ **špek, -u** *м. 1.* пушена сланина, шпек **2. разг. експр.** на въдицата

špekáč|ek, -ku *м. готв.* наденичка, биренка

špekoun, -a *м. разг. пейор.* шишко

špekov|ý, -á, -é шпешков

špekulant, špekulantský, špekulovat *вж. spekulant, spekulantský, spekulovat*

špenát, -u *м. бот.* спанак (Spinaria oleracea)

špenátov|ý, -á, -é спаначен

špeník|a, -y *ж.* карфица
◆ **nabíto, že by ~ nepropadl** беше толкова препълнено, че игла да хвърлиш, нямаше къде да падне; **sedět jako na ~ách** седя като на тръни **2. в съчет. zavírací ~** безопасна игла

špendlíkov|ý, -á, -é карфичен; който се отнася до карфица

špendl|ít, -ím *несв. (со на со; со)* забждам с карфици (нещо; нещо към нещо)

šperhák, -u *м. разг.* шперц

šperk, -u *м.* накит, скъпоценност, бижу: **rodinný ~** семейна скъпоценност

šperkovnic|e, -e *ж.* кутя за скъпоценности, за бижута

špetk|a, -y *ж.* щипка, стиска: **~a soli** щипка сол

◆ **ka s věst, fantázia; ztratit poslední ~u rozumu** изгубя и последната си капка разум

špet|nout, -nu *св. експр.* издам звук, гъкна

špic|e, -e *ж. 1.* острие **2.** остър връх: **~e boty** остри обувки

начело съм, бягам пръв

špicl, -a *м. разг. пейор.* шпионин, агент, доносчик

špicl|ovat, -uji/разг. -uju *несв. разг. пейор.* шпионствам, служа като таен агент

špiclovsk|ý, -á, -é шпионски, доноснически

špic|ovat, -uji/разг. -uju *несв. разг. в съчет.* ~ovat uši надострям слух, уши

špicák, -u *м. 1.* кучешки зъб **2. техн.** кърка, търнокоп

špičat|ět, обикн. третол. -í, 3. мн. -ějí/-í, рядко špičat|ět se, обикн. третол. -í se, 3. мн. -ějí se/-í se *несв.* изострям се, заострям се:

debata ~ěla v ostrá slova спорът се изостряше

špičat|ít, -ím *несв. (со)* заострям (нещо): **~ít tužku** подострям молив

špičat|ít se, -ím se *несв.* изострям се, надострям се

špičatost, -i *ж. 1.* острота **2. прен.** язвительност

špičat|ý, -á, -é 1. остър, шилест, островърх: **~ý výstřih** триъгълно, остро деколтe; **mít ~é uši** прен. експр. ушите ми винаги са надстрени

◆ **špič|e, -e** остър език

špič|ka, -ky *ж. 1.* острие, остър връх: **~ka lodí** нос на кораб; **~ka ledovce** прен. върхът на айсберг

по-далече от носа си **2.** предната част на ходилото, пръсти (на краката): **stoupnout si na ~ky** застана на пръсти; **chodit po ~kách** прен. ходя на пръсти **3.** цигарe, мундшук

4. бот. пънчушка (гъба) (Marasmius) **5. експр.** закачка, острота (в разговор) **6. мн. špič|ky, -ek** *разг.* върхушка; **~ky veřejného života**

върховете на обществото **7. разг.** върхов час: **ranní, večerní ~ka** утринен, вечерен върхов час; **dopravní ~ka** върхов час в транспорта

8. в съчет. má ~ku на градус е, сръбнал си е, пийнал си е

špič|kovat, -uji/разг. -uju *несв. (кого, -) експр.* закачам, задявам (някаго); говоря острогъ, заяждам се (с някого)

špičkov|ý, -á, -é 1. който се изпълнява стоейки, на пръсти (на краката): **~ý tanec** танц на пръсти **2.** върхов, максимален: **období ~ých prací v zemědělství** период на най-усилената работа в селското стопанство, на полето; **~ý umělecký výkon** максимално, върхово художествено постижение; **~ý závodník** рекордьор; **~é zatížení (v dopravě a energetice)** върхово, критично натоварване (в транспорта и енергетиката)

špič|kovat, -uji/разг. -uju *несв. разг. (-; со)* шпикувам, набждам месò със сланина

špín|a I, -y *ж.* нечистота, мръсотия: **chodit ve ~ě** ходя мръсотен

◆ **sebe všechnu ~u** прен. измия позора си

~**ata** прѣва си майтап с някого; **není čas na ~ata** не е време за шегѣ
šprým, -u *м. малко книж.* шегѣ: **je samý ~** голям шегаджѣ е
šprýmař, -e *м. малко книж.* шегаджѣя, шегобийец, веселяк, майтапчѣя
šprým|ovat, -uji/разг. -uju *несв. малко книж.* шегувам се, майтапа се
šprýmovn|ý, -á, -é *малко книж.* шеговѣт, шегоджѣйски, майтапчѣйски
špullit, -ím *несв. (со)* издѣвам, издѣвам напред (устни)
špullit se, обикн. третол. -í se *несв.* издѣва се, издѣва се напред (за устна)
špulk|a, -y *ж. разг.* макарѣ, макарѣчка
špunt I, -u *м. разг.* тапа, запушѣлка
špunt II, -a *м. разг. експр.* дребосѣк, малчугѣн, завързѣк, фарфѣлак, тапичка
špunt|ovat, -uji/разг. -uju *несв. (со) разг.* запушвам (нещо) с тапа
špuntovk|a, -y *ж. разг.* флѣберова пушка
špurt, špurtovat *вж. spurt, spurtovat*
šra|fa, -fy *ж. обикн. мн. šra|fy, -f* шрихи, черти
šrafován|í, -í *ср.* шриховка
šrafován|ý, -á, -é (за)шриховѣн
šrafovat, -uji/разг. -uju *несв. (со)* шриховѣм/зашриховѣм (нещо)
šrám, -u *м. 1.* рязка, драскотѣна **2.** бѣлег
šramot, -u *м.* шум, шумолѣне, трополѣне, трѣпот
šramot|it, -ím *несв.* трополя, шумѣя, шумолѣ
šraňk, рядко šrank, -u *м. разг.* (железопѣтна) бариѣра
šrapnel, -u *м.* воен. шрапнѣл
šrot, -u *м. 1.* сел.стоп. ярмѣ, шрот **2.** отпадѣчно желязо: **dát starý stroj do ~u** предѣм стара машина на вторични суровинѣ, като старо желязо
šrot|ovat, -uji/разг. -uju *несв. (со)* мѣля (нещо) на ярмѣ
šrotovník, -u *м. техн.* ярмомѣлка
šroub, -u *м.* болт, винт: **spojovací ~** *техн.* съединѣтелен болт; **pojistný ~** *техн.* блокиращ винт; **kloubový ~** *техн.* шарнирен болт; **mikrometrický ~** *техн.* микрометричен винт; **lodní ~** *спец. остар.* корабно витлѣ; **berní, daňový ~** *прен.* данѣчна машина, данѣчна прѣса; **utáh-nout ~** *прен.* затѣгна винтовете, увеличѣ изи-

 какато вол
šroubárn|a, -y *ж.* завод, цѣх за производство на винтове и болтове
šroub|ek, -ku *м. умал.* болтче, винтче
šroubovac|í, -í, -í кѣйто мѣже да се завинти и отвинти, развинти: **~í tužka** вид автоматичен мѣлив; **~í uzávěr** запушѣлка на винт, завинт-

ваща се и отвинтѣваща се запушѣлка; **~í židle, křeslo** въртѣщ се стол, въртѣщо се креслѣ
šroubovák, -u *м. техн.* отвѣртка
šroubovaně *нар. експр.* обикн. в съчет. **mluvit ~** говорѣя високомѣрно, превзѣто, неестѣствен-но, високопарно
šroubovanost, -i *ж.* високопарност, превзѣтост
šroubovan|ý, -á, -é високопарен, превзѣт, неестѣствен
šroub|ovat, -uji/разг. -uju *несв. 1.* (со *čít*) навинтѣвам, завинтѣвам (нещо с нещо) **2.** (*čít*) въртѣя, завъртѣм (нещо): **~ovat víčkem** завъртам капѣче **3.** (со) *разг. експр.* увеличѣвам, раздѣвам (цени): **~ovat ceny do výše** повишѣвам, раздѣвам ценѣте; **~ovat požadavky** увеличѣвам изѣскѣвания
šroubovic|e, -e *ж. геом.* винтова линия, спирѣла
šroubovitě *нар.* винтообразно
šroubovit|ý, -á, -é винтообразен, спираловѣден
šroubov|ý, -á, -é винтов: **~ý klíč** *техн.* винтов клѣч
šrůtk|a, -y *ж.* парчѣ пушено месѣ
štáb, -u *м. 1.* воен. щаб: **generální ~** генерѣлен щаб; **náčelník ~u** начѣлник-щаб **2.** *прен.* щаб, апарат: **~ výzkumné výpravy** щаб на изследовѣтелска експедиция; **celý ~ odborníků** цял апарат от специѣлисти
štábn|í, -í, -í щабен
štac|e, -e *ж. остар. разг. обикн. експр.* **1.** станция, спѣрка: **nemocnice byla jeho poslední ~í v životě** *прен.* болницѣта бѣше последнатѣ му житѣйска спѣрка **2.** месторѣбота: **přeložit učitele na novou ~i** премѣстя учител на ново мѣсто
štafáž *вж. štafáž*
štafet|a, -y *ж. спорт.* щафѣта: **předávat ~u** предѣвам щафѣта; **přebírat ~u** поѣмам щафѣта
štafetov|ý, -á, -é *спорт.* щафѣтен: **~ý běh** щафѣтно бягане
štafl|e, -í *ж. само. мн. разг.* (бояджѣйска двѣйна сгѣвѣема) стѣлба
štajf I *неизм. прил. разг. експр.* вцепенѣн, неподвижен: **zůstat, být ~** остѣна, сѣм като грѣмнат
štajf II *нар. разг. експр.* вцепенѣно, неподвижно: **stojí úplně ~** стоѣ като грѣмнат
štamgast, -a *м. разг. експр.* постоянен посетѣтел, клиент
štampr|l|e, рядко štamprdl|e, -e/-ete *ж. и ср.* чѣшчица, чѣшка: **dát si ~e** изпия една чѣшка
štandlík, -u *м. разг. малко остар.* шинѣк: **mít hlavu jako ~** *експр.* главѣта ми е пламнала, главѣта ми е като шинѣк
štangl|e, -e *ж. малко остар. разг. 1.* прѣг, трѣба, щанга: **svězt někoho na ~i (jízdního kola)** повѣзѣя някого на рамкѣта (на велосипѣд) **2.** прѣчица: **cukrová ~e** захарна прѣчица; **~e**

salámu цял салам, цяло парчѣ салам, шафѣта салам

šťár|a, -у ж. жарг. хайка, претърсване: **policejní ~a** полицейска хайка

šťár|at (se), -ám (se) нескв. разг. 1. (kde, v čem) чопля, човъркам (нещо): ~at se/si párátkem v zubech човъркам зѣбите си с клѣчка 2. (kde) експр. ровя, бърникам, претърсвам (някъде): ~at se ve skříní, na půdě бърникам в шкафа, претърсвам на тавана; ~at se ve vzpomínkách прен. ровя се в спомените си

šťastliv|ec, -ce м. експр. щастливец

šťastně нар. 1. щастливо 2. малко остар. разг. експр. успешно, благополучно: ~ to dopadlo всичко мина благополучно; ~ jsme dojeli пристигнахме благополучно

šťastn|ý, -á, -é 1. щастлив: ~á náhoda щастлива случайност; ~ou cestu! на добър път! ~ý Nový rok честита Нова година! na ~ou shledanou до скоро виждане, до скорошна срѣща; to byl ~ý nápad, ~é řešení това бѣше щастливо хрумване, добро решѣние; ~é pořízení! желая се под щастлива звезда; mít ~ou ruku късметлия съм, имам лѣка ръка 2. успешен, благополучен: přivést něco k ~ému konci доведá нѣщо до успешен край

šťáv|a, -у ж. 1. сок, сироп: ovocná ~a плодoв сок, сироп 2. физиол. сок: žaludeční ~у стомашни сокове 3. сос: vepřové ve vlastní ~ě свин- разг. експр. пържа се в собственото си масло

šťavel, -e м. бот. киселец (Oxalis)

šťavnatě нар. експр. сочно, изразително, ярко, цветисто

šťavnat|ý, -á, -é 1. сочен: ~é ovoce сочни плодове; ~é rty прен. експр. сочни ўстни 2. ярък, изразителен: ~á zeleň сочна зеленина; ~ý vtip сочен виц; ~é nadávky цветисти, сочни ругатни, псувни

šťěbetá|ek, -ka м. бърбица, бърборко, дърдорко

šťěbetalk|a, -у ж. бърбица, бърборана, дърдорана

šťěbet|at, по-рядко **šťěbot|at**, -ám нескв. 1. обикн. третол. -á чурулика, цвѣрти (за птици) ♦ врабците разнасят тази новина; това вѣче и кучетата го знаят 2. експр. бърбя, бърборя (за хора) 3. обикн. третол. -á кряка (за гъска)

šťěbetav|ý, -á, -é 1. чуруликаш 2. експр. бърбръв 3. крякаш (за гъска)

šťědrost, -i ж. щѣдрост

šťědrovečern|í, -í, -í който се отнася до Бъдни вѣчер; бѣднинвѣчерен: ~í stůl трапѣза на Бъдни вѣчер

šťědr|ý, -á, -é 1. щѣдър: být k někomu ~ý щѣдър съм спрямо някого; mít ~ou ruku имам щѣдра ръка 2. богат, щѣдър, изобилен: ~é dary щѣдри, изобилни дарове, подаръци; ~á odměna щѣдро, царско възнаграждение; **Štědrý den**, **Štědrý večer** Бъдни вѣчер

šťědre нар. щѣдро

šťěk|at, -ám нескв. 1. обикн. третол. -á (-; na koho, na co) лае, джѣфка (-; срещу някого, срещу нещо; по някого, по нещо): pes ~á na měsíc кучето лае по месечината, срещу месечината; ~ání kulometů прен. експр. лай на картежни ♦ **psstýřník** овчарка куче, коѣто лае, не хапѣ 2. разг. експр. лая (за човек), крещя, ругая: ~ání rozčilených žen крясъци на ядосани жени

šťěk|at se, -ám se нескв. (s kým; -) разг. експр. джѣфкам се, карам се (с някого)

šťěkav|ý, -á, -é лаещ, креслив: ~ý kašel прен. експр. лаеща кашлица; ~é klepny разг. експр. кресливи клокарки

šťěkn|a, -у ж. 1. кучка 2. грубо креслива жена

šťěk|nout, -nu св. (-; na koho, na co) изляя, лавна (срещу някого, срещу нещо): tentokrát by sis ani ne-1 прен. експр. този път няма да можеш да се обадиш, да вземеш думата ♦ **apřipomeňte si** никой не си спомня за него

šťěkot, -u м. лай

šťeláž, по-рядко **steláž**, -e ж. остар. разг. стелаж

šťel|ovat, -uji/разг. -uju нескв. (co) разг. нагласявам, настрѣйвам, регулирам (нещо): ~ovat hodinky регулирам часѣвник; ~ovat stroj настрѣйвам машина

štempl, -u м. малко остар. разг. печат, шѣмпел

štempl|ovat, -uji/разг. -uju нескв. (co) малко остар. разг. ўдрям печат (на нещо), шѣмпелувам, подпечатвам (нещо)

šťěňátk|o, -a ср. умал. кутрѣ, кученце

šťěně, -te ср. 1. кутрѣ, кученце, пале 2. експр. **čtvrtáček** ♦ **jujše**

úplně ~ има още мляко, жълто по устата

šťěnice, -e ж. 1. зоол. дървеница (Cimex oeciae) ♦ **jujše** като муха 2. нейор. паразит, тунейдец

štep, -u м. тегѣл

štěp, -u м. 1. калѣм, присад 2. присадѣно, ашладисано дърво

štěpař, -e м. градинар, който ашладисва, присажда, облагородява дървѣта

štěpařsk|ý, -á, -é който служи за присаждане, за ашладисване: ~ý nůž нѣж за присаждане, за ашладисване; ~ý vosk градинарски восък

šťěpen|í, -í ср. спец. разпадане, разцѣпване, разлагане; хим. дисоциация: ~í atomového jádra

физ. разцѣпване, разбиване на атомното ядро; **~í chromozomů** *биол.* разцѣпване, делѣние на хромозомѣ
štěpin|a, -у *ж.* (отчүпено) парчѣ, отпадък: **~y skály** отломки от скала; **~y granátu** парчѣта от граната, шрапнѣли,
štěpiteln|ý, -á, -é *хим. физ.* поддаваш се на разцѣпване, на разлагане; разложим
štěpjit, -ím *несв. (со)* малко книж. цѣпя, разцѣпвам, разделям, разбивам (*нещо*): **~it kolektiv** *прен.* разбивам колектив, внасям разцѣплѣние в колектив
štěpjit se, *обикн. третол. -í se* *несв. малко книж.*
1. цѣпи се, разцѣпва се: **vlasý se jí ~í** косата ѝ се цѣпи, цѣфти **2.** разпада се, разделя се: **~ení prajazyka na různé jazyky** разпадане на прѣзика на отделни езици; **jednota se ~ila** единството се разпаднаше
štěpnic|e, -e *ж.* овошна градина
štěpn|ý, -á, -é *спец. обикн. в съчет.* **~ý materiál** разложимо вещество; **~ý produkt** *хим.* продукт на разцѣпването, на делѣнието; **~á reakce** *физ.* реакция на разцѣпване, на разпадане
štěpovat, -uji/*разг.* **-uju**, *книж.* **štěpovat**, -uji *несв. (со)* тропѣвам, шия с ѣдри бѣдове през хастър и под подплата
štěpovat, -uji/*разг.* **-uju** *несв. (со)* присаждам, ашладисвам, благородявам (*дървета*)
štěrbin|a, -у *ж.* цѣпнатина, пукнатина, пролука, ѓтвор
štěrk, -u *м.* чакъл
štěrkopis|ek, -ku *м.* чакъл с пясък; баластра
štěrk|ovat, -uji/*разг.* **-uju** *несв. (со)* посипвам с чакъл (*нещо*)
štěrkoviš|ť, -ě, **štěrkovisk|o**, -a *ср.* кариѣра за чакъл
štěrkov|ý, -á, -é чакълѣн: **~ý nános** *геол.* чакълѣн нанос; **~á vozovka** чакълѣна настилка
šterlink, -u *м.* истор. стѣрлинг: *в съчет.* **libra ~ů** лира стѣрлинга
šťěstě|n|a, -у *ж.* *книж.* **1.** щаствие, късмѣт: **~a mu přeje** върви му, има късмѣт **2.** **Šťěstě|n|a**, -у Фортуна, щастлива съдба: **miláček ~y** галеник на съдбата, щастливец
šťěst|jí, -í *ср.* **1.** щаствие: **rodinné ~í** семейно щаствие; **zářit ~ím** сияя от щаствие; **být na vrcholu ~í** ~~на върха на щаствием~~ **успѣх** ~~успѣх~~ омъжи изгѣдно, излѣзе ѝ късмѣтъ **2.** щаствие, успѣх, късмѣт: **zkusit ~í jinde** опитам щастието си, късмѣта си другаде; **nemít u někoho ~í** нямам късмѣт с някого, пред някого; **mít (ve všem) ~í** (във всичко) ми върви; **mnoho ~í!** много щаствие! **neměl v něčem ~í** той нямаше късмѣт в нещо; **dát, dostat něco pro ~í** дам, получа нещо за късмѣт; **usmálo se na mě**

~í щастието ми се усмихна; **měl víc ~í než rozumu** не беше толкова умѣн, колкото му вървѣше; (**ještě**) **~í, že...** добре, че понѣ ...; **čím větší neřád, tím větší ~í** колкото по-голям негѣдник, толкова повече му върви; **na ~í/na ~í zítel** ~~на щастие~~ **на щастие** ~~на щастие~~
nižek|a ~í ~~на щастие~~ **на щастие** ~~на щастие~~ волски ми върви; **zkusit (své) ~í** опитам щастието си; **šlapat si po ~í** не си знай интереса; **máme dnes na sebe ~í** днес ни върви да се срѣщаме; **každý je (sám) strůjcem svého ~í** *поговорка* всѣки (сам) гради щастието си, всѣки (сам) е ковач на щастието си; **~í ve hře (v kartách), nešťestí v lásce** *пословица* на когото му върви в играта (на карти), не му върви в любовта; **odvážnému ~í přeje** *поговорка* щастието винаги е на страната на смѣлите
šťět, -u *м.* настилка (*от камъни и чакъл*) на шосѣ
šťět|ec, -ce *м.* четка (*за рисуване*)
šteteč|ek, -ka *м.* умал. четчица (*за рисуване*)
šťětín|a, -у *ж.* косъм от четина; четинка
šťětínáč, -e *м.* *експр.* **1.** четинесто животно, *обикн.* свиня **2.** четинесто същество
šťětínat|ý, -á, -é четинест
šťět|ít se, -ím *ср.* **1.** настрѣхвам **2.** (-; *s kým*) наѣжвам се; дърпам се (*с някого*)
šťětk|a, -у *ж.* **1.** четка: **~a na bílení stěn** бада-нарка; **~a na holení** четка за бръснене **2.** *грубо* кърва, пачавра
štič|í, -í, -í който се отнася до щука: **~í hlava** глава на щука
šťíhlobok|ý, -á, -é стрѣн, тънък, кръшен (*със строен хани*)
šťíhlonoh|ý, -á, -é който е със стрѣйни крака; тънконѣг
šťíhlost, -í *ж.* стрѣйност, напѣтост
šťíhl|ý, -á, -é стрѣн, напѣт, тънък
štik|a, -у *ж.* щука (Esox)
štílec *вж.* **štulec**
štipac|í, -í, -í *обикн. в съчет.* **~í kleště** клѣщи-резачи (*остри клѣщи за рязане, за преципване на тел*)
štipač|ka, -ky *ж.* **1.** трошачка; машина за рязане, за цѣпене на камък: **~ka na dlažební kámen** каменотрошачка за павѣта **2.** *само мн.* **štipač|ky**, -ek клѣщи-резачи, ѓстри клѣщи за рязане (*на тел*)
štipan|ec, -ce *м.* *експр.* ущипване; ущипано, ухапано място
štipan|ý, -á, -é цѣпен, нацѣпен: **~é palivové dříví** цѣпени дърва за ѓгрев
štip|at, -ul-ám *несв. 1.* (*koňo, со, do čeho, čím*) щипя (*някого, нещо, с нещо*) **2. (*koňo – вин. do čeho*) щипя, жия, бѣда (*някого по нещо*) (*за насекомѣ*) **3.** *обикн. третол. -el-á* (*koňo – вин. do čeho*) пѣри, лютѣ (*на някого някъ-***

де): **mráz ~e do tváří** студът щипе лицето, бузите; **oči ho ~ou** прочете го смъдят, лютят му на очи (като вълк) ◆ **nehledě**
dříví ~at експр. могат да кълцат сол и пипер на главата му; той е човек с непоколебимо спокойствие **5.** (со) компостирам, перфорирам, продупчвам, отрязвам (нещо): **~at jízdanky** разг. продупчвам билети **6.** (со) пресячам, прерязвам, прещипвам (нещо): **~at drát** техн. рѝжа тел
štipavý, -á, -é щипещ, парлив, лютів
štiplec, -ce м. щипка, стиска
štiplavě нар. **1.** лютиво **2.** прен. язвительно, хапливо
štiplavý, -á, -é **1.** парлив, лютів: **~ý kouř** лютів дим; **~á paprika** лютива чушка **2.** прен. язвителин, хаплив: **~é narážky** язвителини намеци
štipnout, -nu св. **1.** (кого, со до чего) щипна, бодна, жилна (някого, нещо някъде, с нещо) **2.** (со кому) вулг. експр. задигна, открадна, свия (нещо на някого)
štváček експр. ◆ **štvět**
někým na ~u на нѝж съм с някого, враждувам с някого; **být na ~u s pravopisem** скáран съм с правописа
štít, -u м. **1.** щит: **~ kulometu** воен. щит на картечница; **svářečský ~** техн. заваръчна маска, заваръчник ◆ **štítivost**
репутация; **vrátit se s ~em nebo na ~ě** върна се като победител или загина като герой **2.** фасада, фронтон **3.** в съчет. **vývěsný ~** фирма, фирмена табела **4.** връх (планински)
štítěk, -ku м. умал. **1.** етикетче, табелка: **děrný ~ek** техн. перфокáрта; **popisný ~ek stroje** техн. паспортна табелка на машина **2.** козирка (на шапка): **čepice se ~kem** каскет
štítit se, -ím se не св. (кого, чего) гнуся се (от някого, от нещо), изпитвам отвращение (към някого, към нещо): **~it se práce** отбягвам работа (та); **ne-í se žádného násilí** не сè гнуся от (употребата на) никакво насилие
štítivě нар. гнусливо, с отвращение
štítivost, -i ж. гнусливост, отвращение
štítivý, -á, -é гнуслив
štítň, -á, -é в съчет. **~á žláza** анат. щитовидна жлезà
štkát, -ám не св. книж. хълцам, хлипам, ридяя
štkavý, -á, -é който се отнася до ридание, до хлипане; съпроводен с ридания, с хлипане
štoček, -ku м. полигр. клише
štokrle, -te ср. табуретка
štolja, -u ж. спец. минна галерия
štolja, -u ж. епатрахил
štolja, -u ж. остар. коняр, коньох
štopka вж. stopka

štorc, -e м. малко остар. разг. напреко, на чорчик
štos, по-рядко štus, -u м. малко остар. разг. купчина
štoudlev, -ve ж. каца, каче
štouchan|ec, šfuchan|ec, по-рядко štouchan|ec, štuchan|ec, -ce м. блъсване, бутване, ръгване (в ребрата)
šfouch|at, šfuch|at, по-рядко štouch|at, štuch|at, -ám не св. (do кого, do чего, кого – вин.) разг. бутам, блъскам, ръгам, мущкам, подбутвам (някого, нещо): **~at brambory** мачкам (сварени) картофи
šfouch|nout, šfuch|nout, по-рядко štouch|nout, štuch|nout, -nu св. (do кого, do чего, кого – вин.) разг. бутна, блъсна, ръгна, мущна, подбутна (някого, нещо)
šfour|a, -y м. и ж., **šfoural, -a** м. разг. експр. **1.** махнаджия **2.** пипкав човек
šfour|at (se), -ám (se) не св. **1.** (v чем, do чего) човъркам, чопля (нещо): **~at se v zubech** човъркам си зъбите; **~at se v jídle** експр. рѝва в чинията **2.** (v чем) експр. бърникам, тършувам (в нещо): **~at se v motoru** бърникам в мотор; **~at u někoho (při policejní prohlídce)** тършувам у някого (при полицейски обиск) **3.** само **šfour|at, -ám** (do кого, do чего, по-рядко proti кому, proti чему) експр. пъхам си носà (в нещо); заяждам се, придирям (на някого, на нещо): **do všeho ~á** навсякъде си пъха носà, за всичко се заяжда
šfouravý, -á, -é експр. придирчив, заядлив
šfovík, -u м. бот. киселец, лапад (Rumex): **kyselý jako ~** кисел като оцет
štrád|ovat, -uji разг. **-uju, štrád|it, -ím, trád|ovat, -uji** разг. **-uju** не св. разг. вървя, крача
štráma експр. ◆ **štrápník**
s tím ~u експр. каквò ще се церемонияш толкова
štráf|ek, -ku м. умал. малко остар. разг. йвичка
štrach|at, по-рядко štrách|at, -ám не св. (kde; со kde) разг. експр. тършувам, рѝва (някъде); пребърквам, претърсвам (нещо): **~at ve skříní** рѝва в шкаф; **~at po kapsách sirky, drobné** претърсвам джѝбовете си за кибрит, за дрѝбни (пари)
štrach|at se, по-рядко štrách|at se, -ám se не св. разг. експр. **1.** (v чем) рѝва (се) (в нещо), пребърквам, претърсвам (нещо), тършувам (някъде) **2.** също **štrach|at si (to)** (kam) вървя бавно, тѝгря се, тѝгрузя се, мъкна се (някъде)
štramák, -a м. малко остар. разг. експр. хубавец, хубавеляк, момчѝ на място, мѝжко момчѝ

štramanda, -y ж. *малко остар. разг. експр.* хубавица, засукана красавица

štrapac|e, štrapác|e, -e ж. *малко остар. разг.* уморителна, изнурителна, пипкава работа; уморително пътуване; мотаене: **to dalo ~e!** колко зор видяхме (с тази работа)! **šaty, boty do ~e** облекло, обувки за всеки ден

štrek|a, -y ж. *спорт.* разстояние: **běhá střední ~y** той/тя бяга на средни разстояния

štrikovan|ý, -á, -é *малко остар. разг.* плетен

štrik|ovat, -uji/разг. -uju *несв. (со) малко остар. разг.* плетя (с куки) (нещо)

štrozok, štrúzok, по-рядко strožok, stružak, stružok, -u *м. малко остар. разг.* дюшек, сламеник

štrůp|a ж. *сленг.* влачи се като свински черва; **chodit ve ~u** *обикн. мн. прен. експр.* вървим в колона (по двама)

štrúzok *вж. štrozok*

štuc|el, štuc|l, -lu *м. остар. разг.* маншон

štůček *вж. stůček*

študáck|ý, -á, -é *разг.* ученически (в гимназията), даскалски, студентски

študačk|a, -y ж. *разг.* ученичка (в гимназия), студентка

študák, -a *м. разг.* ученик (в гимназия), студент

študent, študentka, študentský, študie, študijní, študovaný, študovat *вж. student, študentka, študentský, studie, studijní, studovaný, studovat*

šfuchanec, štuchanec, šfuchat, štuchat, šfuchnout, štuchnout *вж. šfouchanec, šfouchat, šfouchnout*

štuk, -u *м., по-рядко štuk|a, -y* ж. розетка; напелени (гипсови) украшения (по таван, по стена и под.)

štukatér, по-рядко малко остар. štukátor, -a *м.* лепач, мазач, майстор на розетки, на гипсови мазилки с релефни украшения

štukatérsk|ý, -á, -é *лепачески, мазачески; който се отнася към майстор мазач (предимно на розетки, на гипсови мазилки с релефни украшения)*

štukatur|a [-úga/-úga], -y ж. гипсови украшения (по тавани, стени): **strop s bohatou ~ou** таван с богати гипсови украшения

štukov|ý, -á, -é *гипсов; който е с гипсови украшения: ~á římsa* гипсов корниз

štul|ec, по-рядко štil|ec, -ce *м. разг.* ръгване в ребрата с юмрук или лакът: **dát, uštédřit někomu notný ~ec** ръгна някого здравата в ребрата

štupovačk|a, -y ж. *разг.* конец за реприз

šturp|ovat, -uji/разг. -uju *несв. (со) разг.* кърпа (чораци)

šturm, -u *м. остар. експр.* **1.** шурм: **hnát ~em** шурмувам, нападам с щурм, атакувам **2.** тревога, аларма: **spustit ~** *прен.* вдигна тревога

šturm|ovat, -uji/разг. -uju *несв. 1.* (-; со; на со) *остар. експр.* шурмувам, нападам с щурм, атакувам (нещо): **~ovat pevnost** атакувам крепост **2.** *остар. експр.* бия тревога, аларма: **zvony ~ující na poplach** камбани, биещи тревога **3.** *разг. експр.* шурмувам (в работата); проявявам щурмовщина

šturmovštin|a, -y ж. *разг. експр.* щурмовщина, шурмуване (при работа)

štůs|ek, -ku *м. умал. разг.* купчина, тесте

štváč, -e *м. експр.* подстрекател, насъсквач: **válečný ~** *публ.* военен подстрекател, военно-подпалвач

štváčsk|ý, -á, -é *експр.* подстрекателски, подпалвачески

štváčstv|í, -í *ср. експр.* подстрекателство

štvan|ec, -ce *м. експр.* преследван човек; изгнаник

štvanic|e, -e ж. **1.** (на koho) лов с хайка, ловна хайка **2.** (proti komu) подстрекателство (срещу някого): **válečná ~e** военна истерия **3.** зор, напрегната работа, блъскане, бхтане

štv|át, -u *несв. 1.* (koho, со) преследвам, гоня (някого, нещо) **2.** (koho – вин.) кара (някого) да препуска, да кара бързо **3.** (koho – вин. на koho, proti komu) подстреквам, насъсквам, настървявам (някого против някого): **~át psa na lidi** насъсквам куче срещу хора **4.** (koho – вин.) *разг. експр.* ядосвам (някого): **to mě ~e** това ме вбесява

štv|át se, -u se *несв. 1.* *обикн. мн. -eme se* взаимно се нападаме, клеветим се **2.** (za čit, ro čet) *разг. експр.* ламтя (за нещо), настървено преследвам (нещо): **~át se po penězích** ламтя за пари **3.** (kat) бързам, засилил съм се, полетял съм, устремил съм се (някъде)

štvav|ý, -á, -é *клеветнически, подстрекателски: ~á kampaň* клеветническа кампания; **vést, mít proti někomu ~é řeči** клеветя, нападам някого

štyč, -u *м. црч. бод (приложение) ◆* **nechat někoho ve ~u** *експр.* подведа и изоставя някого в беда

šty|ovat, обикн. третол. -uje *несв. разг. експр.* съгласува се, отговаря, съвпада: **tady něco ne~uje** тук нещо не е в ред, нещо не съвпада

šuhaj, šohaj, -e *м. остар.* селски момък, ерген, левент, юнак

šuk|at, -ám *несв. разг. експр.* **1.** сновя, суетя се: **~at po domě** сновя из къщата **2.** шета **3.** (koho; s kým) *вулг.* чукам (някого), чукам се (с някого)

šuljit, žuljit, -ím *несв. разг.* м̀ам̀я, л̀жа шумол̀ене на вод̀а, на в̀ят̀ър, на д̀жд; ~ **ulice** гл̀чка на ўлицата; **městský** ~ г̀адски ш̀м; **bez hluku a ~u** безш̀мно, без ш̀м; **informační** ~ информацѝнен ш̀м, з̀губа на информацѝна

šumák I *вж.* **šuměnka**

šumák II, -u *м.* заглуш̀ител, генер̀атор на ш̀м
šumař, -e *м.* 1. ск̀тащ музик̀нт 2. *пейор.* сл̀б музик̀нт, л̀ш работ̀ник, м̀рл̀ч

šumařin|a, -y *ж.* 1. зан̀ятие на ск̀тащ музик̀нт 2. *пейор.* долнопр̀бна, дилет̀нтска м̀зика, р̀бота; м̀рл̀чество

šumařský, -á, -é 1. к̀йто се отн̀ся до ск̀тащ музик̀нт 2. к̀йто се отн̀ся до сл̀б музик̀нт, до л̀ш работ̀ник, до м̀рл̀ч

šumavský, -á, -é шум̀вски; к̀йто се отн̀ся до (планин̀ата) Ш̀мава: ~**é lesy** шум̀вски г̀ри

šuměnka|a, -y *ж.*, **šumák, -u** *м.* *разг.* пр̀х за приг̀твяне на пенл̀иво газ̀рано пит̀е; лимон̀ада на пр̀х

šum|ět, -ím, 3. мн. -í/-ějí *несв.* 1. *обикн. третол.* ~**í** шум̀и, буч̀и: ~**í mi v uších** *безл.* уш̀ите ми шум̀ят, буч̀ат 2. *книж.* шум̀я, шум̀оля

šumic|í, -í, -í шум̀ящ: ~**í prášek** лимон̀ада на пр̀х

šumiv|ý, -á, -é 1. шум̀ящ, шум̀олящ 2. пенл̀ив, газ̀ран

šunk|a, -y *ж.* ш̀нка: **pražská ~a** пр̀жка ш̀нка

◆ **šunkflek|y, -ů** *м.* *само мн. остар. разг.* зап̀чени на ф̀рна макар̀ни с пу̀шено св̀нско мес̀

šunkov|ý, -á, -é ш̀нков: ~**ý salám** ш̀нков сал̀м

šup I, šups, -o *по-рядко* **šupajdy, šupy** *между.* хоп! муш! **tak pěkně šupajdy do postýlky** хайде хоп в креват̀чето!

šup II, -u *м.* *грубо в съчет.* **na šup/našup** *разг. експр.* ведн̀ага, незаб̀вно: **poznal ho na ~** ведн̀ага го позна

šup|a, -y *ж.* *разг. експр.* 1. ўдар, бл̀скане: **dostal pořádnou ~u** зд̀вата го цапард̀саха 2. ўдар, гр̀хот: **bouchlo to – to byla ~a** н̀що г̀вн̀ско! **~u!** *грубо ирон.* ама и т̀я се е издок̀рал!

šupajdit (si), -ím (si), šupač|it si, -ím si *несв. често* ~**it si to** *разг. експр.* изм̀квам се, изб̀гвам, оф̀йквам

šupajdy *вж.* **šup I**

šupák, -a *м.* *разг. експр.* дрипл̀о, парцал̀н: **chodit, vyřadat jako ~** х̀дя, изгл̀ждам като пр̀шляк

šupárn|a, -y *ж.* *разг. експр.* мош̀еничество: **to je ale ~a!** ама че мош̀еничество!

šup|at, -ám *несв. експр. I. (koho, co)* ш̀бам, б̀я

някого, нещ̀о 2. *(co)* *разг.* л̀пам, ўм с гол̀ям апет̀т, наг̀вам *(нещ̀о)*

šupem *нар. в съчет.* **poslat (koho kam)** ~ изпр̀та *(някого няк̀де)* по ета̀пен р̀д

šup|ec, -ce *м.* *разг. експр.* 1. б̀рзане, сумат̀ха: **uvidíte ten ~ec!** ще вид̀те какв̀а сумат̀ха ще наст̀пи! 2. *по-рядко* бой, т̀паник: **dostaneš ~ec!** ще яд̀еш бой!

šupin|a, -y *ж.* л̀спа: **rybí ~y** л̀спи на р̀ба; ~у **šupin|ač, -e** *м.* л̀спест шар̀н, *по-рядко експр.* р̀ба *(възб̀це)*

šupinat|ý, -á, -é л̀спест; к̀йто е с л̀спи

šupito *нар. разг. експр.* б̀рзо, *в съчет.* ~ **presto** *малко остар.* ведн̀ага, ама на час̀а

šuplák|o, -a *ср. умал. разг.* чекмедж̀ене

šuple, -te *ср. разг.* чекмедж̀е

◆ **šup|ím se** за себ̀е си, н̀ за публик̀ване

šup|nout, -nu *св.* м̀шна, вм̀кна

šups, šupy *вж.* **šup I**

šusťák, -u *м.* *разг.* ш̀шляк

šust|it, šust|ět, -ím *несв. (-; čít)* шум̀оля *(с нещ̀о)*

šustiv|ý, -á, -é шум̀олящ; к̀йто шум̀оля

šust|nout, -nu *св.* прошум̀оля, изшум̀оля

šust|nout se, третол. -ne se *св., обикн. в съчет.* н̀що се там ~**lo** *разг. експр.* там н̀що ст̀на, н̀що се сл̀чи

šustot, -u *м.* шум, шумол̀ене

šuškal, -a *м.* *експр.* клюк̀р; чов̀к, к̀йто об̀ча да се заним̀ва с ш̀шу-м̀шу

šuškan|a, -y *ж.* *разг. експр.* м̀лв̀а, сл̀хове, шуш̀укания

šuškat, -ám *несв. I. (co, o čem)* ш̀пна, ш̀шна *(нещ̀о, за нещ̀о):* ~**at někomu do ucha** ш̀пна, ш̀шна някому на ух̀ото 2. *експр. прен.* разпростран̀вам сл̀хове

šutr, -u *м.* *разг. I.* тр̀шен к̀мьк, чак̀л 2. *експр.* к̀мьк

šváb, -a *м.* *зоол.* хлеб̀рка (Blatta)

švabach, -u *м.* гот̀ческо писм̀о, гот̀чески шрифт: **psát ~em** пиш̀а с гот̀чески шрифт

švadlen|a, -y *ж.* шив̀чка

švagr, -a *м.* ш̀рей, баджан̀к, д̀вер, зет

švagrov|á, -é *ж.* балд̀за, ет̀рва, з̀лва, снах̀а

švand|a, -y *ж.* *разг.* шег̀а, майт̀п: **to je ~a!** ама че майт̀п! **dělat si, tropit si z někoho ~u** пр̀вя си шег̀и с някого

švarnost, -i *ж.* *книж. и диал.* х̀бост, стр̀йност, нап̀гост

švarn|ý, -á, -é *книж. и диал.* х̀бав, стр̀ен, нап̀т: ~**ý šuhaj** х̀бав, стр̀ен м̀мьк

než *bys řekl* ~ *експр.* той изчезна мигновено, изчезна яко дим; **udělat něco, než řekneš** ~ *експр.* направа нещо светкавично; **ševče, drž se (svého) kopyta** *поговорка* всяка жаба да си знае гòла

švédsky *нар.* шведски, по шведски: **mluvit** ~ *говоря* шведски

švédsk|ý, -á, -é шведски: ~**ý jazyk** шведски език; ~**á mísa** *готв.* шведско блюдо (*обикн. със студени рибни ястия*)

švédštin|a, -y *ж.* шведски език

švehol, -u *м.* чуруликане

švehol|it, -ím *несв.* чуруликаам

švejk, -a *м. разг.* швейк, тарикат

švej|kovat, -uji/разг. -uju *несв. разг.* хитрувам, права се на луд, държа се като Швейк

švejkovsk|ý, -á, -é швейковски

švestk|a, -y *ж.* бот. слива (*Prunus domestica*): **trhat** ~*у* берà сливи; **sušené** ~*у* сушени сливи; **kompot ze sušených švestek** ошàв, компòт

(a jít) *експр.* съберà си партакешите, партушините и се изметà; оберà си крушите

švestkov|ý, -á, -é сливов: ~**á povidla** мармалад от сливи; ~**é knedlíky** кнедли със сливи

švih, -u *м.* 1. удар, шибване: ~ **bičem** шибване с бич 2. *физкулт.* мах 3. шик, стил, елегантност: **ty šaty mají** ~ *тази рòкля е шик*; **mít ~ v oblékání** обличам се с вкùс, изящно, елегантно, с шик; **dostal velkoměstský** ~ *той се (е) отрака(л) в града, получи(л) (е) градско лùстро*; ~ **slohu** лекотà на стила

švihák|ý, -á, -é *разг.* накòнтен, издокаран, елегантен, шикòзен, контешки, франтовски: ~**ý mladík** накòнтен младèж; контè

švihad|lo, -a *ср.* вèжè за скачане

švihák, -a *м. разг.* контè, франт

švih|at, -ám *несв.* 1. (*čím do koho, do čeho; koho, co*) шибам, удрям (*с нещо някого, нещо*): ~**at dítě proutkem** шибам детè с пръчица; ~**at jazykem** *прен. експр.* ймам остър език 2. *обикн. третол.* -**á** *експр.* свисти: **vzduchem ~aly kulky** вèв вèздуха свистяха куршùми

švih|nout, -nu *св.* 1. (*čím do koho, do čeho*) шибна, удàря (*с нещо някого, нещо*): **já ti jednu ~nu!** *експр.* ще ти свèтна едìн (шамàр)! ще те халòсам! ~**nout po někom pohledem** *прен.* хвèрля едìн белтèк по някого 2. (*kým, čím; kam; o co*) захвèрля, трèшна, мèтна (*някого, нещо някъде*): ~**nout něčím o zem** захвèрля нещо на земята

švih|nout se (sebou), -nu se (sebou) *св. разг.* 1. плòсна се, катùрна се, пàдна: ~**l sebou o zem** *експр.* той се лùпна, катùрна се на земята 2. размèрдам се: ~**ni sebou!** *експр.* побèрзай, размèрдай се!

švindl, -u *м. разг.* измàма, мошèничество, шмекерия

švindlèř, по-рядко švindlíř, -e *м. разг.* измàмник, мошèник, шмекер

švindl|ovat, -uji/разг. -uju *несв. (со) разг.* мàмя, вèрша мошèничества, шмекерùвам (*в нещо*): ~**ovat v kartách** мàмя, играя нечèстно на карти

švitork|a, по-рядко švitořilk|a, -y *ж. експр.* бьбрица, дьрдорица

švitorný *вж.* **švitořivý**

švitoř|it, -ím *несв.* 1. *обикн. третол.* -**í** цвèртì, чурулика (*за птици*) 2. бьбрòря, бьбрà (*за хора*)

švitořiv|ý, -á, -é 1. цвèртèщ, чуруликащ (*за птици*) 2. бьбрìв (*за хора*)

švýcarsk|ý, -á, -é швейцарски

бьбрòря

нямам пукната парà